

APSTIPRINĀTS

ar Dienvidkurzemes novada pašvaldības domes
25.07.2024. sēdes lēmumu Nr.601 (prot.Nr.8 37.§)

Dienvidkurzemes novada pašvaldība
Vērgales pagasta muzeja darbības un attīstības
STRATĒGIJA
2024. – 2028. gadam

Saturs

Ievads	3
1. MUZEJA RAKSTUROJUMS, TĀ LOMA SABIEDRĪBĀ	4
1.1. Darbības pilnvarojums	4
1.2. Misija, vīzija	4
1.3. Darbības virzieni	5
1.5. Struktūra.....	8
1.4. Muzeja darbības mērķi un uzdevumi	8
2. MUZEJA IEKŠĒJĀ UN ĀRĒJĀ DARBĪBA	11
2.1. Pārskata perioda (2020.–2024.) rezultatīvie rādītāji	11
Secinājumi	12
2.2. Darbs ar krājumu.....	12
2.3. Pētnieciskais darbs	15
2.4. Komunikācijas darbs.....	17
2.4. Akreditācijas komisijas ieteikumu izpilde	18
2.5. Muzeja darbības spēju izvērtējums	19
2.6. SVID analīze	22
2.7. Muzeja finansējums	24
2.8. Muzeja prioritārie uzdevumi 2025. – 2029. gadam	25
3. MUZEJA VIDĒJĀ TERMIŅA STRATĒGISKAIS PLĀNS	28
3.1. Darbības programma.....	28
3.2. Sagaidāmie rezultāti.....	31
 PIELIKUMI	
1. Krājumu darba politika 2024. – 2028.....	33
2. Pētniecības darba politika 2024. – 2028.....	41
3. Komunikācijas darba politika 2024. – 2028.....	48

Ievads

Vērgales pagasta muzeja (turpmāk tekstā – muzejs) “Vidēja termiņa muzeja darbības un attīstības stratēģija 2025. -2029. gadam” ir muzeja darbības un finanšu plānošanas vadības dokuments, kas ļauj noteikt muzeja nozīmi un lomu Dienvidkurzemes novadā un sabiedrībā, izvērtēt esošo darbību, apzināt prioritātes, mērķus un uzdevumus turpmākās darbības nodrošināšanai un sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai, kā arī nepieciešamo finansējumu un to avotus izvirzīto iniciatīvu sasniegšanai.

Izstrādājot Vērgales pagasta muzeja “Vidēja termiņa muzeja darbības un attīstības stratēģija 2025. -2029. gadam” tika izmantoti sekojoši dokumenti:

1. Vērgales pagasta muzeja “Vidēja termiņa muzeja darbības un attīstības stratēģija 2020. - 2024. gadam”;
2. Krājuma darba politika 2020. – 2024. gadam;
3. Pētniecības darba politika 2020. – 2024. gadam;
4. Komunikācijas politika 2020. – 2024. gadam;

Stratēģija palīdzēs muzejam attīstīties, piesaistīt vairāk apmeklētāju un veicināt kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu.

Vērgales pagasta muzejs ir nozīmīga kultūras iestāde, kas piedāvā iespēju izzināt Vērgales pagasta vēsturi un kultūru. Stratēģija 2025.–2029. gadam nosaka muzeja galvenos darbības virzienus, mērķus un uzdevumus nākamajiem pieciem gadiem, balstoties uz iepriekšējo periodu pieredzi un sasniegumiem, kā arī pielāgojoties jaunajām iespējām un izaicinājumiem, ietverot muzeja misiju, vīziju, galvenos darbības virzienus un prioritāros uzdevumus, lai nodrošinātu muzeja ilgtspēju un efektivitāti.

2023. gada nogalē Vērgales pagasta muzejs piedzīvoja pārmaiņas, darbu muzejā uzsāka jauna komanda. 2023. gadā muzejs strādājis bez krājuma glabātāja, kas ietekmējis attīstību un krājuma digitalizāciju. Muzeja vadītāja bija ļoti zinoša un harizmātiska kundze, kuras stiprā puse nav bijusi darbs ar datoru, tādējādi ir sfēras, kur ir ierobežota informācija. Muzeja stratēģija lielā mērā tiek būvēta no jauna, ņemot vērā to, kā vēlamies, lai muzejs strādā un attīstās.

1. MUZEJA RAKSTUROJUMS, TĀ LOMA SABIEDRĪBĀ

1.1. Darbības pilnvarojums

Vērgales pagasta muzejs (turpmāk tekstā – Muzejs) ir Dienvidkurzemes novada pašvaldības dibināta kultūras iestāde, kas atrodas pašvaldības iestādes “Dienvidkurzemes novada Kultūras pārvalde” pārraudzībā. Muzejs dibināts 1992. gadā, durvis apmeklētājiem pirmo reizi vēra 1992. gada 13. martā. Muzeja krājuma kodolu veido Vērgales novadpētnieka Alfrēda Šnipkes savāktā kultūrvēsturisko liecību kolekcija.

Muzeja darbības tiesiskais pamats ir Muzeju likums, likums “Par pašvaldībām”, citi normatīvie akti, kā arī Dibinātāja izdotie tiesību akti un Vērgales pagasta muzeja Nolikums, kas apstiprināts ar Dienvidkurzemes novada pašvaldības domes 30.06.2022. sēdes lēmumu Nr. 675 (prot.Nr.9 86.§). Muzejs savā darbā ievēro Starptautiskās Muzeju padomes (ICOM) Muzeju ētikas kodeksā noteiktos principus. Muzejs ir sabiedrībai pieejama pētnieciska un izglītojoša iestāde, kas likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros vāc, glabā, pēta un popularizē Vērgales pagasta raksturojošas kultūrvēsturiskās vērtības.

Muzeja metodisko vadību veic Latvijas republikas Kultūras ministrijas Latvijas Muzeju padome. Muzejs atrodas Vērgales muižas kompleksā, bijušajā spirta brūzī (“Dīķenieki”, Vērgale, Vērgales pagasts, Dienvidkurzemes novads). 2018. gadā ir pabeigta ēkas renovācija, un Muzeja esošās telpas ēkas otrajā stāvā ir papildinātas ar izstāžu zāli un krātuvi ēkas pirmajā stāvā, daļa no tā ir atvērtais krājums.

Muzejā strādā 2 darbinieki: muzeja vadītājs (0,6 slodze) un krājuma glabātājs (0,35 slodze). Apkopēju nodrošina Vērgales pagasta pārvalde.

1.2. Misija, vīzija

Muzeja **misija** ir Vērgales pagasta kultūrvēsturisko vērtību vākšana no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Ar muzejiskiem līdzekļiem popularizēt pagasta vēsturi iedzīvotājiem un muzeja apmeklētājiem.

Vīzija. Vērgales pagasta muzejs kļūs par dinamisku un daudzveidīgu kultūras centru, kas saglabā, izpēta un popularizē Vērgales pagasta vēsturi un kultūru, vienlaikus veicinot sabiedrības izpratni un iesaisti, nodrošinot ilgtspēju un pieejamību šai un nākamajām paaudzēm.

Vērgales pagastam muzejs ir vieta, kur smelties iedvesmu pagātnē, to godājot, izceļot, stāstot, rādot, tai pašā laikā neaizmirstot par to, ka mēs esam šī laika liecība. Tas, kas mums ir, ir pateicoties tam, kas un kādi ir bijuši mūsu senči (un mūsu senču mantojums). Telpas mums atļauj saglabāt gan ekspozīcijas, kas balstītas pagātnes liecībās, gan 1. stāva izstāžu zāli veidot par atvērtu telpu vietējo iedzīvotāju iniciatīvām – izstādes, meistarklases, sarunu, dziesmu vakari.

1.3. Darbības virzieni

Vērgales pagasta muzeja darbības virzieni ietver vairākas stratēģiskas un operatīvas jomas, kuras ir būtiskas muzeja misijas un vīzijas īstenošanai. Šie darbības virzieni ir orientēti uz kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, pētniecisko darbu, izglītības un sabiedrības iesaistes veicināšanu, kā arī muzeja infrastruktūras un kapacitātes attīstību.

Muzeja galvenās funkcijas ir noteiktas Nolikumā:

- veikt krājuma uzskaiti atbilstoši Ministru kabineta 2006. gada 21. novembra noteikumiem Nr. 956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” (turpmāk tekstā – MK noteikumi) un Muzeja iekšējai kārtībai, kādā notiek Muzeja īpašumā esošā krājuma veidošana, papildināšana, uzskaitē, saglabāšana un izmantošana;
- zinātniski pētnieciskais darbs, kura pamatā ir Vērgales, tā apkārtnes vēstures izpēte. Darbu veic, strādājot arhīvos, bibliotēkās, citu muzeju fondos, sadarbojoties ar iestādēm, organizācijām un privātpersonām;
- darbā ar sabiedrību muzejs veic izglītojošus pasākumus ar iedzīvotājiem, izmantojot tā rīcībā esošos krājuma materiālus, ekspozīcijas un izstādes, atbilstoši muzeja profilam;
- muzejs nodrošina krājuma pieejamību sabiedrībai, sniedz konsultācijas, rīko tikšanās ar mākslas un kultūras darbiniekiem, kolekcionāriem u.c. personām.

Galvenie darbības virzieni, lai veicināt ilgspēju un nozīmīgumu vietējā sabiedrībā:

1. Kultūrvēsturisko vērtību vākšana un saglabāšana

Kultūrvēsturisko vērtību vākšana un saglabāšana par Vērgales pagastu ir viens no svarīgākajiem muzeja darbības virzieniem. Tā sevī ietver šādas aktivitātes:

Krājuma veidošana: Sistemātiska vēsturisko un kultūras priekšmetu, dokumentu, fotogrāfiju un citu vērtību vākšana, kas raksturo Vērgales pagasta un tā iedzīvotāju dzīvi.

Krājuma saglabāšana: Nodrošināt optimālus apstākļus krājuma priekšmetu glabāšanai, tostarp centralizētās apkures, ugunsdrošības un apsardzes sistēmu uzturēšanu. Krājuma priekšmetu regulāra kontrole un nepieciešamo konservācijas un restaurācijas darbu veikšana.

Krājuma digitalizācija: Lai uzlabotu piekļuvi informācijai par muzeja krājumu, plānots veikt sistemātiskāku krājuma digitalizāciju, nodrošinot plašāku pieejamību sabiedrībai.

2. Pētnieciskā darbība

Pētnieciskais darbs ir būtisks muzeja darbības aspekts, kas veicina dziļāku izpratni par Vērgales pagasta vēsturi un kultūru, atklāj jaunas šķautnes vēsturē un veido bagātāku kopainu, tomēr šobrīd ar esošajiem resursiem to nav iespējams veikt. Šajā virzienā ietilpst:

Vēstures izpēte: Vērgales pagasta vēstures un kultūras izpēte, liekot uzsvaru uz muižas vēsturi, ievērojamiem novadniekiem un nozīmīgiem notikumiem.

Pētījumu publikācijas: Pētniecisko darbu rezultātu publicēšana, kā arī muzeja iekšējās darbības veicināšana.

Ekspozīciju veidošana: Balstoties uz pētniecības rezultātiem, veidot ekspozīcijas un izstādes, kas ilustrē Vērgales pagasta vēsturi, dzīvi tajā un mijiedarbību ar mūsdienām.

3. Ekspozīciju un izstāžu veidošana

Ekspozīciju un izstāžu veidošana ir veids muzeja darbības un tā krājuma popularizēšanai. Tajā skaitā, veidojot dažādu mākslinieku, radošu personu izstāžu organizēšana Izstāžu zāles telpās.

Pastāvīgās ekspozīcijas: Muzeja telpās izvietotas pastāvīgās ekspozīcijas, kas atspoguļo Vērgales pagasta vēsturi no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Esošās ekspozīcijas ir jāpilnveido vai, pēc budžeta iespējām, jāplāno jaunu izveidošana.

Tematiskās izstādes: Regulāri organizēt tematiskās izstādes, kuras pievēršas noteiktiem vēstures periodiem, notikumiem vai personībām, kas saistīti ar Vērgales pagastu. Dažādu vietējo vai ar Vērgales pagastu un tā iedzīvotājiem saistīto mākslinieku izstāžu organizēšana un eksponēšana.

Ceļojošās izstādes: Izveidot izstādes, kas tiek izrādītas citās kultūras un izglītības iestādēs, veicinot plašāku sabiedrības interesi par Vērgales pagasta vēsturi, šobrīd aktīvi šo nepieņemjam, bet ir vērts par to domāt un realizēt. Kā arī citu muzeju veidotu izstāžu organizēšana muzeja telpās.

4. Izglītojoša darbība un sabiedrības iesaiste

Izglītojoša darbība un sabiedrības iesaiste ir būtiska, lai veicinātu vietējo iedzīvotāju un apmeklētāju izpratni par kultūrvēsturiskajām vērtībām. Šajā virzienā ietilpst:

Muzejpedagoģija: Attīstīt un īstenot dažādas muzejpedagoģijas programmas, kas paredzētas skolēniem un jauniešiem, lai veicinātu viņu interesi par vēsturi un kultūru.

Pasākumi: Organizēt dažādus kultūras un izglītojošus pasākumus, tostarp meistarklases, lekcijas, sarunu un dziesmu vakarus, kas veicina sabiedrības iesaisti, patriotismu, piederības un kopības sajūtu.

Brīvprātīgo iesaiste: Veicināt brīvprātīgo darbu muzejā, lai iesaistītu vietējos iedzīvotājus muzeja darbībā un palielinātu viņu saikni ar muzeju.

5. Krājuma digitalizācija un informācijas pieejamība

Lai uzlabotu piekļuvi muzeja krājumam un veicinātu tā izmantošanu pētniecības un izglītības nolūkos, plānots veikt aktīvāku krājuma digitalizāciju:

Digitalizācijas plāns: Izstrādāt un īstenot detalizētu digitalizācijas plānu, kas ietver krājuma priekšmetu skenēšanu, fotogrāfēšanu un datu ievadi digitālajās datubāzēs.

Informācijas pieejamība: Nodrošināt plašāku piekļuvi digitālajām kolekcijām, izmantojot muzeja lapu un citus tiešsaistes resursus, tādējādi padarot muzeja krājumu pieejamu plašākai auditorijai.

6. Muzeja telpu uzturēšana un attīstība

Lai nodrošinātu kvalitatīvu muzeja darbību un apmeklētāju pieredzi, nepieciešama regulāra muzeja telpu uzturēšana un attīstība:

Telpu uzturēšana: Nodrošināt muzeja telpu tehnisko uzturēšanu, tajā skaitā regulāru remonta darbu veikšanu, apkures sistēmu uzturēšanu, kā arī ugunsdrošības pasākumu īstenošanu.

Telpu attīstība: Plānot un īstenot muzeja telpu attīstības projektus, piemēram, ekspozīcijas telpu apgaismojuma uzlabošanu, izstāžu zāles modernizāciju un citu telpu pielāgošanu plašākas sabiedrības vajadzībām.

Apmeklētāju ērtības: Veicināt apmeklētāju ērtības, izveidojot labiekārtotas atpūtas zonas, informācijas standus un pieejamu infrastruktūru cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

1.5. Struktūra

Muzeja darbu vada muzeja vadītājs, kuru, ņemot vērā Latvijas Muzeju padomes priekšlikumus, ieceļ amatā un atbrīvo no amata Dienvidkurzemes novada dome. Muzeja vadītāja pienākumus, tiesības un atbildību nosaka normatīvie akti, pašvaldības domes lēmumi, muzeja nolikums, amata apraksts un iekšējās darba kārtības noteikumi.

Muzeja vadītājs atbildīgs par muzeja vispārīgo vadību un stratēģiju, par funkciju izpildi un muzeja darbību kopumā. Vadītājs administratīvi ir pakļauts Dienvidkurzemes novada pašvaldības Kultūras pārvaldes vadītājam.

Muzeja personālu veido muzeja vadītājs (0,6 slodze), krājuma glabātājs (0,35 slodze). Apkopēju nodrošina Vērgales pagasta pārvalde.

Muzeja saimniecisko darbību nodrošina Dienvidkurzemes novada pašvaldības komunālais dienests.

Muzejā darbojas Krājuma komisija, kuras darbu vada Krājuma glabātāja. Krājuma komisijas darbību reglamentē Krājuma komisijas nolikums.

1.4. Muzeja darbības mērķi un uzdevumi

Muzeja darbības mērķi

1. Muzeja krājuma veidošana un uzturēšana:

- Veidot un uzturēt sistemātisku krājumu par Vērgales pagasta teritoriju, tās iedzīvotāju sadzīvi, tradīcijām un vēsturi, sākot no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām.
- Saglabāt un aizsargāt krājumu, nodrošinot optimālus glabāšanas apstākļus un regulāri veicot konservācijas un restaurācijas darbus.

Veicamie uzdevumi –

- Papildināt muzeja krājumu atbilstoši izstrādātajai krājuma politikai un komplektēšanas pamatprincipiem.
- Veikt krājuma uzskaiti, dokumentēšanu un saglabāšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem un muzeja noteikumiem.

2. Vēstures izpēte:

- Pētīt Vērgales pagasta, tās iedzīvotāju sadzīvi, tradīcijām, ievērojamiem novadniekiem muižas vēsturi, izmantojot muzeja esošo krājumu un meklējot citus vēstures avotus, lai

nodrošinātu dziļāku izpratni un zinātnisku pieeju kultūrvēsturisko vērtību dokumentēšanā un analīzē.

Veicamie uzdevumi -

- Realizēt zinātniski pētniecisko darbu, kas balstīts uz Vērgales pagasta un tā apkārtnes vēstures izpēti.
- Sadarboties ar arhīviem, bibliotēkām, citiem muzejiem un pētniekiem, lai papildinātu un padziļinātu izpratni par Vērgales vēsturi.

3. Izglītojoša un kultūras darbība:

- Popularizēt muzeja krājumu un pētniecisko darbu rezultātus, organizējot ekspozīcijas, izstādes, lekcijas un muzejpedagoģiskās programmas.
- Veikt izglītojošu darbu ar Vērgales un tās apkārtnes iedzīvotājiem, liekot uzsvāru uz bērniem un jauniešiem, kā arī pagasta viesiem, izmantojot muzeja rīcībā esošos materiālus, veicinot kvalitatīvu brīvā laika pavadīšanu.

Veicamie uzdevumi –

- Veidot un uzturēt pastāvīgās ekspozīcijas un tematiskās izstādes, kas atspoguļo Vērgales pagasta vēsturi un kultūru.
- Organizēt lekcijas, muzejpedagoģiskās programmas un citus izglītojošus pasākumus.

4. Sabiedrības iesaiste:

- Nodrošināt krājuma pieejamību sabiedrībai, sniedzot konsultācijas, organizējot tikšanās ar kultūras un mākslas darbiniekiem, kolekcionāriem un citiem interesentiem.
- Veicināt vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos muzeja darbībā, piedāvājot brīvprātīgā darba iespējas un atbalstot vietējās iniciatīvas.

Veicamie uzdevumi –

- Nodrošināt sabiedrībai piekļuvi muzeja krājumam un informācijai, nākotnē izmantojot digitālās tehnoloģijas un tiešsaistes resursus.
- Veicināt sabiedrības iesaisti muzeja darbībā, piedāvājot iespējas piedalīties muzeja aktivitātēs caur spēlēm, pasākumiem un atbalstīt brīvprātīgo darbu.

5. Muzeja ilgtspēja un attīstība:

- Nodrošināt muzeja darbības ilgtspēju, plānojot un īstenojot attīstības projektus, kā arī piesaistot papildu finansējumu caur projektiem.
- Stiprināt sadarbību ar pašvaldību un pagasta pārvaldi, paplašināt muzeja sadarbības partneru loku.
- Uzlabot muzeja infrastruktūru un tehnisko nodrošinājumu, lai paaugstinātu muzeja darbības efektivitāti un apmeklētāju ērtības.

Veicamie uzdevumi –

- Plānot un īstenot muzeja telpu uzturēšanas un attīstības projektus, lai nodrošinātu piemērotus apstākļus ekspozīcijām un apmeklētāju ērtībām.
- Veicināt muzeja darbinieku profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu, piedāvājot apmācības un dalību semināros.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, muzejs veic šādus **uzdevumus**:

- realizē muzeja misiju;
- uzkrāj, sistematizē, glabā un pēta Vērgales un tās apkārtnes arheoloģijas, vēstures etnogrāfijas u.c. kultūrvēsturisko materiālu, tās veic popularizēšana sabiedrībā;
- vada ekskursijas muzejā un pagasta teritorijā, apskatot ievērojamākās vietas, sniedzot informāciju;
- veido un uztur pastāvīgo ekspozīciju muzeja telpās, kas ataino pagasta vēsturi un notikumus;
- realizē ekspozīcijas un izstāžu politiku, balstoties uz muzeja krājumu un deponējumiem;
- nodrošina muzejā notiekošo pasākumu publicitāti, izgatavo afišas, paziņojumus, plakātus, reklāmas;
- pēta sabiedrības pieprasījumu, analizē muzeja sniegto pakalpojumu kvalitāti.

2. MUZEJA IEKŠĒJĀ UN ĀRĒJĀ DARBĪBA

2.1. Pārskata perioda (2020.–2024.) rezultatīvie rādītāji

2023. gada novembrī ir nomainījusies muzeja vadība, kā rezultātā muzejs ir pārmaiņu priekšā, un tas saistīts ne tikai ar akreditācijas tuvošanos, kas plānota 2023. gada 11. septembrī, bet iepriekšējās vadības / darba kolektīva iesāktajiem un lielākoties nepaveiktajiem darbiem attiecībā uz izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, kā arī pieejamo informāciju. Vērgales pagasta muzeja apmeklējumu skaits būtiski svārstījās pandēmijas dēļ 2020. un 2021. gadā, kas arī ietekmēja muzeja darbu.

Šī brīža pamatuzdevums ir muzeja resursu iekšējā apzināšana, izpēte un sasaiste ar misiju un muzejam izvirzītajiem uzdevumiem, stratēģijas pārskatīšana un informācijas aktualizēšana muzejā.

Muzeja darbība un attīstība

Vērgales pagasta muzejs turpināja aktīvi darboties, īstenojot savu misiju - saglabāt un popularizēt Vērgales pagasta kultūrvēsturiskās vērtības. Šajā periodā muzejs veiksmīgi organizēja dažādus pasākumus un izstādes, kā arī sadarbībā ar vietējām skolām veicinājis izglītojošās aktivitātes.

Muzejā būtu strādā 2 darbiniekiem: muzeja vadītājs (0,6 slodze) un krājuma glabātājs (0,35 slodze). 2023. gadā krājuma glabātāja pozīcija bija brīva. Apkopēju nodrošina Vērgales pagasta pārvalde. Kad tika veikta iepriekšējā akreditācija muzejā, tika nodarbināti 3 darbinieki nepilnā slodzē: muzeja vadītāja (0,6), krājuma glabātāja (0,85) un apkopēja (0,25).

Krājuma papildināšana un saglabāšana

Krājuma vienību skaits:

- **2020. gadā** muzeja krājuma vienību skaits bija 4000.
- **2021. gadā** tas palielinājās līdz 4300.
- **2022. gadā** krājuma vienību skaits sasniedza 4657, no kurām 1012 vienības tika digitalizētas un ievadītas Nacionālā muzeja kopkataloga sistēmā.
- **2023. gadā** krājuma vienību skaits turpināja pieaugt un sasniedza 5008, no kurām 3301 vienība bija pamatkrājumā.

Izstādes un pasākumi

Pastāvīgās ekspozīcijas: Muzejā bija pieejamas vairākas pastāvīgās ekspozīcijas, tostarp "Vērgale laiku lokos".

Tematiskās izstādes un pasākumi, piemēram, "Barikāžu atceres ugunskurs" un "Lieldienu prieks", "Ziemassvētku brīnumu lāde", piemiņas brīžus Vērgales kapsētā, un pasākumu "Vērgales spoku stāsti", "Mans mīļais gudrais mājas sargs un draugs", kā arī dažādas radošās darbnīcas un sadziedāšanās pasākumus. Vairākkārt izmantotas arī iepriekš sagatavotas izstādes.

Apmeklētāju skaits

Apmeklējumi:

- **2020. gadā** muzeju apmeklēja aptuveni 1000 cilvēku.
- **2021. gadā** apmeklētāju skaits bija līdzīgs iepriekšējam gadam, ar nelielu pieaugumu, apmeklējot 1100 cilvēku.
- **2022. gadā** muzeju apmeklēja 1193 cilvēki, no kuriem 472 apmeklētāji apmeklēja muzejus bez maksas Vērgales pagasta svētkos un citos īpašos pasākumos.
- **2023. gadā** apmeklētāju skaits ievērojami palielinājās līdz 2491, no kuriem 2306 apmeklētāji apmeklēja muzeju bez maksas dažādu akciju un pasākumu laikā.

Secinājumi

Vērgales pagasta muzejs 2020.-2024. gada periodā ievērojami attīstījis savu darbību, palielinot krājuma vienību skaitu, organizējot dažādus pasākumus un izstādes, kā arī piesaistot lielu apmeklētāju skaitu, tomēr lielākā daļa no tiem muzeju apmeklējuši bez maksas. Jāpalielina muzeja pārdoto pakalpojumu skaits.

2.2. Darbs ar krājumu

Krājuma veidošana un papildināšana

Vērgales pagasta muzeja pastāvēšanas pamats ir tā krājums (pamatkrājums un palīgkrājums), ko veido dažādas priekšmetu grupas. Krājuma sistemātiska papildināšana, lai nodrošinātu vēstures mantojuma uzkrāšanas nepārtrauktību, ir viens no svarīgākajiem muzeja darbības aspektiem. Muzeja krājums raksturo Vērgales pagastu ar tajā ietilpstošajām apdzīvotām vietām - Vērgali, Bebi, Saraiķiem, Ziemupi un Ploci. Hronoloģiski krājums aptver laika posmu no m.ē. 5.gs. līdz mūsdienām.

Krājuma veidošanas mērķis ir saglabāt un veidot Vērgales pagasta muzeja krājumu atbilstoši muzeja nolikumā definētajai misijai - Vērgales pagasta kultūrvēsturisko vērtību vākšana no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Ar muzejiskiem līdzekļiem popularizēt pagasta vēsturi iedzīvotājiem un muzeja apmeklētājiem.

Vērgales pagasta muzeja krājumā, noslēdzoties 2023. gadam, ir 5008 krājuma priekšmeti, no tiem pamatkrājumā – 3301.

Muzeja krājuma priekšmeti tiek klasificēti 5 pamatgrupās pēc to funkcijas un materiāla:

1. Lietisko priekšmetu grupa;
2. Rakstisko priekšmetu grupa;
3. Audiovizuālo priekšmetu grupa;
4. Tēlojošo priekšmetu grupa;
5. Dabas priekšmetu grupa.

Krājuma saglabāšana

Muzejam ir 3 krājuma glabātuves.

Pirmajā stāvā atrodas atklātā krātuve, kurā glabājas gludināmais rullis, gludekļu kolekcija, šujmašīnas, veļas grozs, veļas gludināmie dēļi un citi priekšmeti, kas saistīti ar auduma apstrādi. Sienas skapī attiecīgos nodaļumos izvietotas tekstilijas.

Otrā stāva krātuves telpā Nr. 1 atrodas dzelzs skapji, kuros glabājas rakstiskie un lietiskie priekšmeti, fotomateriāli, trauki, neekspozējamie priekšmeti, uzskaites kartītes un pētnieciskie materiāli. Krātuves telpā Nr. 2 metāla skapjos glabājas palīgkrājums un inventārs. Telpā uz koka plauktiem glabājas lietiskie priekšmeti.

Muzeja krājuma saglabāšanai tiek veikti šādi pasākumi:

- **Glabāšanas apstākļu nodrošināšana:** Muzeja telpās ir centralizētā apkure, ugunsdrošības un diennakts apsardzes sistēmas. Regulāri tiek kontrolēti glabāšanas apstākļi, lai nodrošinātu optimālu mitruma un temperatūras līmeni.
- **Konservācija un restaurācija:** Priekšmetu sākotnējā attīrīšana un konservācija tiek veikta iespēju robežās. Priekšmetu restaurācijai muzejs piesaista finansējumu, piedaloties projektu konkursos.

Krājuma uzskaitē

Krājuma uzskaitē ir detalizēts un sistemātisks process, kas ietver:

- **Reģistrācija NMKK sistēmā:** Krājuma priekšmeti pakāpeniski tiek reģistrēti Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga sistēmā (NMKK), piešķirot tiem inventāra numurus un pievienojot detalizētus aprakstus.
- **Topogrāfiskā uzskaitē:** Krājuma priekšmetiem tiek noteikta glabāšanas vieta, un to atrašanās vietas tiek norādītas uzskaites kartītēs.

- **Inventarizācija:** Regulāri tiek veikta krājuma vienību inventarizācija, lai nodrošinātu precīzu un pārskatāmu krājuma pārvaldību.

Lai veidotu muzeja krājumu atbilstoši tā misijai un mērķiem, nepieciešams veidot krājumu, izvērtējot priekšmetu piederību pagastam, tā iedzīvotājiem, vēsturei un notikumiem, kas norisinājušies pagastā.

- Izvērtējot krājuma saturu, jāatzīst, ka pamatkrājumā vēsturiski iekļauti priekšmeti ar mazu kultūrvēsturisko vērtību, kuriem nav “stāsta”. Savukārt palīgkrājumā nekorekti iekļauti priekšmeti, kurus ar krājuma komisijas lēmumu jāiekļauj pamatkrājumā. Atsevišķi priekšmeti neatbilst muzeja misijai.
- Būtiski izvērtēt, vai jauniegūtie krājuma priekšmeti nedublē krājumā jau esošos priekšmetus.

Papildinot krājumu, jāņem vērā prioritātes krājuma papildināšanai:

- Kolekcijas vēlams papildināt saistībā ar pētniecisko tēmu izpēti, ekspozīcijas un izstāžu veidošanas vajadzībām;
- Jāpievērš uzmanība mūsdienu liecību vākšanai, piemēram, saistībā ar pagastā strādājošiem uzņēmumiem vai ievērojamiem cilvēkiem.

Krājuma izmantošana

Vērgales pagasta muzeja krājuma priekšmeti tiek izmantoti dažādās aktivitātēs:

- **Ekspozīcijas un izstādes:** Krājuma priekšmeti tiek izmantoti pastāvīgajās ekspozīcijās, piemēram, ekspozīcijā “Vērgale laiku lokos”, un tematiskajās izstādēs, kas regulāri tiek rīkotas muzeja telpās.
- **Izglītojošais darbs:** Krājuma priekšmeti tiek izmantoti izglītojošajās programmās un pasākumos, kas veicina sabiedrības izpratni par Vērgales pagasta vēsturi un kultūru.
- **Pētniecība:** Krājuma priekšmeti tiek izmantoti pētnieciskajam darbam.
- **Deponēšana:** Muzejs izsniedz krājuma priekšmetus citu iestāžu izstādēm, slēdzot deponējuma līgumus un nodrošinot priekšmetu drošību. Piemēram, muzejs ir deponējis priekšmetus Liepājas muzejam izstādei.

Darbs ar krājumu ir būtisks Vērgales pagasta muzeja darbības aspekts, kas nodrošina vietējās kultūrvēsturiskās vērtības saglabāšanu, pētniecību un popularizēšanu, kā arī veicina sabiedrības iesaisti un izpratni par Vērgales pagasta bagāto vēsturi.

Konstatētās problēmas:

- Nepietiekama kolekciju izpēte un krājuma apzināšana, ilgstoši strādājušo darbinieku aiziešana pensijā, nav uzkrāta rakstiska informācija pa muzeja priekšmetiem un to vēsturi;
- Nav veikta krājuma topogrāfijas sistēmas pilnīga izstrāde;
- Krājumā nav pietiekoši pētītas un krātas liecības par Vērgales muižu, tās ļaudīm;
- Esošās pastāvīgās ekspozīcijas vizuālais izskats un informācija ir morāli novecojusi;
- Nav finanšu līdzekļi priekšmetu restaurācijai.

2.3. Pētnieciskais darbs

Pēc Dienvidkurzemes novada Vērgales pagasta muzeja Nolikuma, viena no muzeja funkcijām un uzdevumiem ir zinātniski pētnieciskais darbs, kura pamatā ir Vērgales, tās apkārtnes, sabiedrības, kultūras, tradīciju vēstures izpēte. Darbs tiek veikts, strādājot arhīvos, bibliotēkās, citu muzeju fondos, sadarbojoties ar iestādēm, organizācijām un privātpersonām.

Muzeja pētniecības darba **mērķis** ir attīstīt un pilnveidot Vērgales pagasta muzeja zinātniski pētniecisko darbību, nodrošinot vietējās vēstures un kultūras padziļinātu izpēti, rezultātu publicēšanu un sabiedrības informēšanu.

Pētīts sākotnēji tiek muzeja krājums, secīgi - krājuma jaunieguvumi un tiek apzināta priekšmetu savstarpējā sasaiste. Pētniecisko darbu veic muzeja darbinieki – muzeja vadītāja un krājuma glabātāja. Tēmu izpēti veic atbilstoši savam profesionālajam zināšanu līmenim, vajadzības gadījumā konsultējoties ar attiecīgās nozares speciālistiem citos muzejos, zinātniskās pētniecības iestādēs un piesaistot kultūrvēstures izpētes speciālistu.

Lielākās problēmas rada kompetentu darbinieku neesamība un mazā darbinieku kapacitāte. Muzejā nav pētniecības darba speciālista, pētniecību līdz šim veica muzeja krājuma glabātāja un muzeja vadītāja. Pētījuma darbs notiek, gatavojoties izstādēm muzejā, atzīmējot valstiski svarīgu notikumu gadskārtas un piemiņas dienas, arī Vērgales pagasta vai skolas rīkotajos pasākumos.

Līdz šim nepietiekamu cilvēkresursu dēļ nav regulāri veikti vērā ņemami pētniecības darbi, lai veiktu pētniecisko darbu, vēstures izpētē tiek iesaistīti skolēni. Pētniecības darbā ar informāciju labprāt palīdz pensionētie Vērgales iedzīvotāji. Ir jāveic būtiska Muzejā esošā krājuma izpēte un informācijas papildināšana, veidojot saturīgas kolekcijas par dzīvi un cilvēkiem Vērgales pagastā.

Pētnieciskā darba avoti:

- ✓ Vērgales pagasta muzeja krājums;

- ✓ Latvijas Valsts vēstures arhīva materiāli;
- ✓ ekspedīciju rezultāti;
- ✓ informācija no iedzīvotājiem;
- ✓ laikraksti, žurnāli, pieejamā informācija internetā;
- ✓ Latvijas valsts vēstures arhīva virtuālais arhīvs <http://www.lvva-raduraksti.lv/>;
- ✓ Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka <https://periodika.lndb.lv/>.

Pētnieciskā darba pamatuzdevumi

- Prioritāšu izvirzīšana un secīga virzība uz to izpildi, piesaistot kompetentus speciālistus.
- Izzinošu un saturiski bagātu izstāžu, informācijas materiālu sagatavošana.
- Veidot konkurētspējīgu piedāvājumu, piedāvājot produktus un pakalpojumus, kuri veicina sabiedrības iesaisti un interesi.
- Veidot patērētāju vajadzībām adekvātu pakalpojumu konkrētā vietā, laikā un līmenī.

Pētniecības darba un tā rezultātu novērtējums iepriekšējā darbības periodā.

Pētniecības darba muzejā rezultāti:

- Ekspozīcija muzejā “ Vērgale laiku lokos”, kas sniedz ieskatu pagasta vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām;
- Piemiņas stends muzeja dibinātājam Alfredam Šnipkem;
- Ekspozīcija “Saimnieces istaba 20. gs. sākumā, darba rīki, sadzīves priekšmeti”.

Tematiskās krājuma izstādes muzejā notikušas atbilstoši valsts un pagasta nozīmīgākajām atceres dienām, aktuālajiem notikumiem un pētot sabiedrības interesi un pieprasījumu. Krājuma materiāli izmantoti Muzeju nakts pasākumos. Pētnieciskais darbs, kas ticis minēts iepriekšējā stratēģijā un politikā realitātē nav veikts. Domājams tieši kapacitātes trūkuma dēļ.

Secinājumi

Muzeja pētnieciskais darbs ir jāvirza uz krājuma papildināšanu un ekspozīcijas inovatīvu attīstīšanu. Pētniecības darba rezultāti parādāmi daudzveidīgās formās, tiek veidotas izstādes un publikācijas. Pētījumu materiāli tiek izmantoti pasākumu organizēšanā.

Analizējot iepriekšējo stratēģiju un tajā izvirzītos mērķus un uzdevumus, var secināt, ka daudz no tā, ko iepriekšējais kolektīvs ir apņēmis, viņi nav paveikuši. Šobrīd mērķus un uzdevumus esam izveidojuši vairāk vispārinātus, lai varam izpētīt esošo krājumu un saprast,

vai spējām to papildināt ar informāciju, aprakstiem, apzināties krājuma vērtību un to, kas pietrūkst pilnīgai kopainai.

2.4. Komunikācijas darbs

Vērgales pagasta muzeja komunikācijas politikas **mērķis** ir veidot neformālās un dzīves izglītības piedāvājumu vietējiem iedzīvotājiem un pārējai sabiedrībai, nodrošinot efektīvu un mērķtiecīgu savstarpēju komunikāciju ar muzeja mērķauditoriju, veicinot muzeja darbību, piesaistot apmeklētājus un izglītojot tos par Vērgales pagasta vēsturi, muzeja krājumu un tā aktualitātēm.

Muzeja komunikācijai jāatbilst muzeja identitātei un misijai. Ir svarīgi attīstīt un pilnveidot muzeja saturu, lai tas būtu saistošs un interesants mērķauditorijām. Tas ietver arī jaunu izstāžu veidošanu, stāstu dokumentēšanu un sabiedrības iesaistīšanu

Muzeja esošie komunikācijas kanāli:

Digitālie kanāli - sociālie tīkli (*Facebook.com* Vērgales pagasta muzejs / Izstāžu zāle, *Instagram.com/vergalesmuzejs*), informācijas lapa portālos (*dienvidkurzeme.travel*, *muzeji.lv*, *kulturasdati.lv*, *pilis.lv*).

Notikumi un pasākumi - organizētas akcijas, lekcijas, sarunas, kas tiešā vai netiešā veidā iesaista apmeklētāju un veicina līdzdalību.

Vizuālie materiāli - afišas, plakāti, reklāmas materiāli.

Tiešā komunikācija - gidu pakalpojumi, ekskursijas, izstādes

Runājot par Vērgales muzeju, automātiski tiek domāts par visu Vērgales muižas kompleksu. Lai arī stratēģijā mērķauditorijas uzsvars līdz šim īpaši ir likts uz vietējiem iedzīvotājiem, ievērojami aug tūristu skaits. Vērgale atrodas pusceļā starp Liepāju un Pāvilostu, tā ir viegli sasniedzama, regulāri kursē sabiedriskais transports.

Lai arī iepriekšējā muzeja stratēģijā kā vienu no veicamajiem uzdevumiem muzejs ir izvirzījis mājaslapas izveidi, saturīga komunikācija sociālajos tīklos, informācija novada plašsaziņas līdzekļiem, korekta informācija lapās, kuras apkopo informāciju par muzeju, tā piedāvājumu, darba laiku, kontaktinformācija – *dienvidkurzeme.travel*; *muzeji.lv*, *kulturasdati.lv*, *pilis.lv*, būtu daudz produktīvāks laika resursa ieguldījums.

Būtisks komunikācijas veids mūsdienās ir notikumi, pasākumi, organizētas akcijas, lekcijas, sarunas, kas tiešā vai netiešā veidā iesaista apmeklētāju, rosina līdzdarboties, piedomāt, mēģināt izprast. Vērgales pagasta muzejam ir telpa, kuru ir iespējams atvērt apmeklētājiem un kurā ir iespējama līdzradīšana.

Stāsts – saruna caur izstādēm un ekspozīcijām.

Secinājumi

Ir jāapzina un jāveic precīzāka muzeja mērķauditorijas izpēte, līdz ar to saprotot to, ko attiecīgajai auditorijai varam piedāvāt. Piedāvājums ir jāpilnveido un jādažādo, lai veicinātu cilvēku vēlmi atgriezties. Pēdējos gados, šķiet, novārtā ir palikušas ekspozīcijas, mūsdienīgs (un runa nav tikai par digitāliem risinājumiem) veids kā parādīt un izstāstīt Vērgales pagasta stāstu. Mēģinot apjaust krājumu, ir radies iespaids, ka mums daudzām lietām trūkst svarīgākais – stāsts, izcelsme, loģiskais pamatojums kāpēc tas iekļauts muzeja krājumā.

Viens no šī brīža **mērķiem** ir saprast kā mēs kā muzejs komunicējam, kāda ir mūsu balss, runas stils, vizuālo materiālu stils. Tāpat arī muzeja saturam ir jāatbilst saturam, ko mēs rādām uz āru. Mums ir jāattīstās un jāpilnveidojas iekšienē.

2.4. Akreditācijas komisijas ieteikumu izpilde

Muižas pētniecība Muzeja misijā parādījusies vien pirms iepriekšējās akreditācijas, kā norādīts komisijas izvērtējumā: “Pašreizējā situācija plānošanas dokumentos ir raksturota diezgan virspusēji – trūkst skaidrojuma, kāpēc mainījusies Muzeja misija un līdz ar to galvenie uzdevumi visās Muzeja darbības jomās. Krājuma politikā nav izvērtēta pašreizējā krājuma satura atbilstība jaunajai Muzeja misijai (Muižas vēsturei), trūkst detalizētāka skaidrojuma, kāda veida muižu raksturojoši priekšmeti Muzejam prioritāri ir nepieciešami. Līdz ar to arī Pētniecības politikā ir noteikts, ka pētnieciskā darba mērķis ir Vērgales muižas pētniecība, kam būtu jāvainagojas ar pamatekspozīcijas izveidi par muižas tēmu. Norādes par pētniecības darba virzieniem un metodēm dokuments nesniedz.”

Muzeja sākotnējā pamatekspozīcija “Vērgale laiku lokos” ir vairākkārt pārkārtota, papildināta un koriģēta, kā atzīst akreditācijas komisija, ir fiziski un saturiski novecojusi. Uztveramību apgrūtina garas anotācijas bez izcēlumiem un akcentiem. Pilnvērtīga iepazīšanās ar ekspozīcijām iespējama vien Muzeja darbinieka pavadībā. Trūkst priekšmetu anotācijas. Muzejā pieejamā informācija ir vienā valodā. Trūkst ekspozīcijas telpas kopējā koncepcija, kas ierašanos muzejā veidotu par izzīņas piedzīvojumu, kur viens stāsts papildina otru, akcentējot tieši Vērgales kā vietas nozīmi šī visa kontekstā. Muzejam nav izstrādāts krājuma digitalizācijas plāns. Muzeja pamatekspozīcijas telpas ir tumšas. Realitātē šķiet, ka daļa no aktivitātēm līdz šim ir veiktas tīri formāli vai interpretēta to notikšana.

Kā teikts akreditācijas komisijas novērtējumā, pamatinformācija par muzeja priekšmetiem inventāra grāmatās dažkārt ir neprecīza, nereti trūkst būtisku norāžu par priekšmeta izcelsmi un lietojumu, tāpēc ne visos gadījumos tā ir izmantojama priekšmeta identifikācijai. Tā kā vadītājam ir nepietiekošas zināšanas, šī ir joma, kurai ir jāpiesaista zinoši speciālisti, kuri var, pirmkārt, pārbaudīt, vai viss atbilst prasībām. Nepieciešamības gadījumā jāpiesaista speciālisti, kuri šīs lietas palīdz sakārtot.

Akreditācijas komisijas ieteikumi:

1. Nolikumā nepārprotami noteikt Muzeja vadītāja darbā pieņemšanas kārtību. – Jaunākajā nolikumā ir atrunāta muzeja vadītāja darbā pieņemšanas kārtība, tā gan ir ļoti īsa un konkrēta.
2. Krājuma inventāra grāmatās veidot plašākus muzeju priekšmetu aprakstus, lai nodrošinātu pietiekamu informāciju priekšmetu identifikācijai un izmantošanai pēctecībā. – Vecākos ierakstos mēs nevaram neko diži mainīt, bet uzņemot jaunus priekšmetus krājumā cenšamies veikt pēc iespējas izsmeļošākus ierakstus.
3. Aktualizēt topogrāfijas sistēmu, atzīmējot priekšmetu novietojumu Muzeja krājuma dokumentos un krātuvē. – Pārveidojam un aktualizējam topogrāfijas sistēmu.
4. Deponēšanas līgumos norādīt muzeja priekšmetu vērtību, kas atbilstu priekšmeta iespējamām restaurācijas izmaksām vai jauna priekšmeta iegādei. – Jaunākajos deponēšanas līgumos esam iekļāvuši.
5. Izstrādāt krājuma digitalizācijas plānu. – Esam izstrādājuši aptuvenu plānu.
6. Lai veicinātu ekspozīcijas uztveramību, atbrīvot ekspozīcijas telpu no tai nepiederošām mēbelēm. – Pamatā esam to izdarījuši.
7. Krājuma politikā detalizēti izvērtēt pašreizējo krājumu, noteikt katras kolekcijas papildināšanas kritērijus un prioritātes. – Esam ieviesuši pamatprincipus, bet tā kā krājuma glabātāja darbā ir salīdzinoši nesen un uz diezgan mazu slodzi, tad krājuma izpēte vēl ir procesā.
8. Izvērtēt iespējas palielināt Muzeju speciālistu darba slodzi un samaksu. – Šo nav iespējams ietekmēt.

2.5. Muzeja darbības spēju izvērtējums

Vērgales pagasta muzejs ir Dienvidkurzemes novada Vērgales pagasta pašvaldības iestāde. Tā dibināta 1992. gadā, durvis apmeklētājiem pirmo reizi vērā 1992. gada 13. martā.

Muzeja kodolu veido Vērgales novadpētnieka Alfrēda Šnipkes savāktā kultūrvēsturisko liecību kolekcija.

Muzeja darbības pamats ir Dienvidkurzemes novada domē aptiprinātais “Vērgales pagasta muzeja nolikums”, kas pieņemts 2022. gada 30. jūnijā. Muzejs akreditēts jau otro reizi, pirmo reizi 19.12.2014., akreditācijas apliecības Nr. 123, otrreiz 16.12.2019., akreditācijas apliecības nr. 124A.

Muzejā strādā 2 darbinieki: muzeja vadītājs (0,6 slodze) un krājuma glabātājs (0,35 slodze). Pēdējo gadu laikā krājuma glabātāja pozīcija bija brīva. Darbinieku pamatdarbs nav muzejā. Apkopēju nodrošina Vērgales pagasta pārvalde. Kad tika veikta iepriekšējā akreditācija muzejā, tika nodarbināti 3 darbinieki nepilnā slodzē: muzeja vadītāja (0,6), krājuma glabātāja (0,85) un apkopēja (0,25).

Muzeja krājuma apjoms ir 5008 vienības, no tām 3301 ir iekļautas pamatkrājumā.

Muzeja telpu raksturojums:

Ekspozīcijas telpas – 85 m²

Izstāžu zāle - 39.8 m²

Manteļskurstenis - 12.7 m²

3 krājuma telpas – 58 m²

Inficēto priekšmetu apstrādes izolators - 11.8 m²

Telpa jauniegūtiem priekšmetiem - 11.87 m²

Pārējās telpas - 18.4 m²

Muzejs darbojas pēc “Vērgales pagasta muzeja darbības un attīstības stratēģijas 2020.-2024. gadam”, kur iekļauta “Krājuma darba politika”, “Pētniecības darba politika” un “Komunikācijas politika”, kas apstiprināta Pāvilostas novada domē 2019. gada 25. jūlijā. Šī stratēģija ir mazliet pretrunā Dienvidkurzemes novada domē apstiprinātajam “Vērgales pagasta muzeja nolikumam”, kas pieņemts 2022. gada 30. jūnijā. Atšķiras misija un izejot no tās arī veicamie uzdevumi un funkcijas.

Muzeja sasniedzamā mērķauditorija:

- Vietējie iedzīvotāji;
- Skolēni un jaunieši. Primāri, Vērgales pamatskolas un pirmsskolas audzēkņi;
- Tūristi. Šai muzeja apmeklētāju grupai Vērgalē ir izteikti sezoniāls raksturs, jo pagastam nav kapacitātes piesaistīt tūristu apmeklējumus ziemā, kā tas ir pilsētās
- Ģimenes ar bērniem. Pēdējos gados pagasta demogrāfiskais stāvoklis uzlabojas, pagastā ir arvien vairāk jauno ģimeņu. Tomēr vērojams, ka nākotnē demogrāfijas

balance ar negatīvu koeficientu. Muzejs vēlas sniegt savu ieguldījumu viņu brīvā laika pavadīšanai;

- Seniori. Gadu gaitā muzeju apmeklē gan pensionāri individuāli, gan grupās. Tas ir zinošs, ieinteresēts klausītājs, kuram jāspēj piedāvāt viņam interesējošā informācija.

Piedāvātie pakalpojumi:

- Muzeja apmeklējums individuāli;
- Muzeja apmeklējums , izmantojot gida pakalpojumu;
- Vērgales muižas, šobrīd Vērgales pamatskolas apmeklējums ar gidu;
- Gida pakalpojumi ekskursijās pa pagasta teritoriju, ekskursija Vērgales muižas pilī, Vērgales un Ziemupes baznīcas, dabas liegums Ziemupe;
- Telpu noma pasākumiem.

Muzeja darba laiks apmeklētājiem ir no otrdienas līdz piektdienai no plkst.11.00 līdz plkst. 14.00. Muzejs uzņem grupas un viesus arī ārpus darba laika ar iepriekšēju pieteikšanos un vienošanos.

1. Krājuma attīstība un saglabāšana

Nepietiekami resursi. Muzejam trūkst resursu, lai pilnībā realizētu krājuma digitalizāciju, kā arī veiktu atsevišķu priekšmetu atjaunošanu.

Telpu ierobežojumi. Esošās telpas ir ierobežotas, kā arī tām ir specifiskas vitrīnas (eksponēšanas iespējas), kas neļauj pilnvērtīgi izstādīt krājumu un apgrūtina krājuma efektīvu izmantošanu.

2. Izglītojošais darbs un sabiedrības iesaiste

Muzejpedagoģiskās programmas. Muzejs piedāvāja vairākas izglītojošas programmas, kas veicina vietējo skolēnu un jauniešu izpratni par Vērgales vēsturi un kultūru, tomēr iepriekšējais kolektīvs nav atstājis iestrādes, kas nozīmē, ka tās ir jāveido no jauna.

Sabiedrības iesaiste. Muzejs aktīvi iesaista vietējo kopienu savās aktivitātēs, piemēram, rīkojot tematiskus pasākumus, lekcijas un meistarklases, kas veicina sabiedrības iesaisti un interesi par muzeja darbību.

Nepietiekams personāls. Muzejam trūkst pietiekama personāla, lai pilnvērtīgi veiktu izglītojošo darbu un sabiedrības iesaisti.

Aparatūras trūkums. Trūkst nepieciešamās aparatūras un tehnoloģiju, lai piedāvātu modernus un interaktīvus izglītojošus pasākumus.

3. Ekspozīciju un izstāžu veidošana

Interaktivitāte. Muzejs piedāvā interaktīvas un iesaistošas izstādes, kas veicina apmeklētāju iesaisti un interesi.

Novecojušas ekspozīcijas. Dažas pastāvīgās ekspozīcijas ir morāli novecojušas un prasa atjaunošanu un modernizāciju.

Tulkojumu trūkums. Informācija ekspozīcijās nav pieejama svešvalodās, kas apgrūtina ārvalstu tūristu apmeklējumu un izpratni.

4. Digitālā komunikācija un mārketing

Sociālie tīkli. Muzejs ir sociālajos tīklos, piemēram, Facebook un Instagram, kas veicina tā redzamību un informācijas pieejamību sabiedrībai.

Sadarbība ar vietējām organizācijām. Muzejs sadarbojas ar vietējām pašvaldībām, tūrisma informācijas centriem un kultūras iestādēm, kas palīdz veicināt muzeja atpazīstamību un apmeklētību.

Resursu ierobežojumi. Trūkst resursu, lai veiktu plašākas reklāmas kampaņas un uzlabotu digitālo komunikāciju.

5. Infrastruktūras un kapacitātes attīstība

Telpu uzlabošana. Muzejs ir veiksmīgi īstenojis daļu no telpu renovācijas, kas uzlabo apmeklētāju ērtības un krājuma glabāšanas apstākļus.

Projektu finansējums. Muzejs ir nepieciešams attīstīt finansējumu caur projektiem, kas veicinātu tā attīstību un infrastruktūras uzlabošanu.

Papildu finansējuma nepieciešamība. Lai īstenotu pilnvērtīgu telpu rekonstrukciju un uzlabotu infrastruktūru, muzejam nepieciešams papildu finansējums.

2.6. SVID analīze

Stiprās puses:	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none">• Ģeogrāfiski izdevīga atrašanās vieta – sasniedzama gan ar privāto, gan sabiedrisko transportu, pusceļā starp Liepāju un Pāvilostu;	<ul style="list-style-type: none">• Ierobežotais finansējums;• Cilvēkresursu trūkums, mazās slodzes darbiniekiem;• Novecojušas ekspozīcijas;

<ul style="list-style-type: none"> • Iekļaušanās Vērgales muižas kompleksā; • Sabiedrības iesaiste muzeja aktivitātēs, īpaši skolēni; • Radošs muzeja kolektīvs; • Atvērts prāts un vēlme attīstīties; • Viens no lielākajiem mantojuma objektiem Kurzemē 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekama informācija sociālajos tīklos; • Līdz galam neizpētīts un neaprakstīts esošais krājums; • Netiek pilnvērtīgi veikts pētnieciskais darbs; • Ierobežotais darba laiks - zema pieejamība; • Trūkst ērta pārvietošanās starp pirmo un otro stāvu; • Tehnoloģisko risinājumu trūkums
<p>Iespējas</p> <ul style="list-style-type: none"> • ES fondu un citu finansējuma avotu piesaistīšana; • Digitālo tehnoloģiju un interaktīvo risinājumu ieviešana; • Sadarbība ar citiem muzejiem un kultūras institūcijām; • Īstenot projektus aktīvai, izklaidējošai laika pavadīšanai; • Digitālā transformācija – aplikācijas, virtuālās tūres, tiešsaistes ekspozīcijas. 	<p>Draudi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demogrāfiskās izmaiņas un samazināts apmeklētāju skaits; • Konkurē ar citiem muzejiem un kultūras iestādēm; • Jaunas reformas; • Karadarbības tuvums.

Apzināties mūsu stiprās un vājās puses, iespējas, draudus. Par tiem varētu veikt vēl diezgan lielu apkopjošo darbu, tomēr rezultējot, ir skaidrs, ka pārmaiņas būs.

Vadītājas prasme ir runāt caur pasākumiem, radīt notikumus ar saturu. Tieši tas ir veids kādā plānojam stāstīt arī Vērgales un tā pagasta ciemu – Ploces, Saraiķu, Ziemupes, Bebes stāstus. Lai arī daudz tiek runāts par Vērgali un tās apkārtni, informācija par mūsu pagasta ciemiem muzejā nav tā uzreiz atrodamā. Ideja tematiski sadalīt tuvākos gadus katram no ciemiem pa vienam un veikt īpašas ekspozīcijas, izstādes vai kā savādāk cildināt šīs vietas. Muzeja piedāvājuma attīstība.

- Sarunu cikls “Vēsturiska sa-tikšanās” ar dažādiem.

- Dzīvās vēstures dokumentēšana, sarunas ar ilggadējo muzeja vadītāju, bijušo Vērgales pamatskolas vēstures skolotāju Mirdzu Sīpolu.
- Teikas, nostāsti, mini koncerti mantelškurstenī. Kopienas iesaistīšana caur viņu interesēm, hobijiem
- Muzejpedagoģijas nodarbības ar pievienoto vērtību. Interesantu darba lapu izveidošana, kuru aizpildīšana prasa izziņāšanu, izpētīšanu un ieklausīšanos.
- Regulāra pastāvīgo ekspozīciju atjaunošana un jaunu, tematisko izstāžu izveide. Izmantot interaktīvus elementus, lai piesaistītu dažādu vecumu un interešu grupas.
- Digitālā transformācija: Izveidot digitālus resursus, piemēram, virtuālās tūres un tiešsaistes ekspozīcijas. Attīstīt un aktīvi izmantot sociālos medijus, lai informētu par jaunumiem un notikumiem.

Izstrādāt mārketinga plānu, lai efektīvi piesaistītu dažādas mērķauditorijas. Izmantot vietējos un reģionālos medijus, sociālos tīklus un sadarbību ar tūrisma aģentūrām.

Veidot partnerattiecības ar citiem muzejiem, izglītības iestādēm un kultūras organizācijām, lai veicinātu pieredzes apmaiņu un kopīgu projektu īstenošanu.

Izstrādāt sistēmu regulārai muzeja darbības novērtēšanai, izmantojot apmeklētāju atsauksmes, statistiku un citu datu analīzi.

Balstoties uz novērtējuma rezultātiem, pielāgot un uzlabot muzeja stratēģiju, lai tā atbilstu mainīgajām apmeklētāju vajadzībām un tirgus tendencēm.

2.7. Muzeja finansējums

Vērgales pagasta muzejs saņem finansējumu no pašvaldības budžeta. Pašvaldības līdzekļi tiek izmantoti muzeja pamatdarbības nodrošināšanai, tostarp darbinieku algām, komunālajiem maksājumiem, ikdienas uzturēšanai un pasākumu organizēšanai.

Muzejs gūst ieņēmumus arī no biļešu pārdošanas, taču šie ieņēmumi nav pietiekami, lai pilnībā segtu visas izmaksas. Apmeklētāju skaits ir sezonāls, kas ietekmē biļešu pārdošanas ieņēmumu stabilitāti un paredzamību. Pāvilostas novadā vēl bija ieņēmumi no pārdotajiem suvenīriem, kuri Dienvidkurzemē novada laikā netiek ne piedāvāti, ne tirgoti.

Gads	Budžets no pašvaldības	ieņēmumi
2024	25 798	200* (plānots)
2023	32 332	216

2022	15120	121,95
------	-------	--------

Muzeja darbinieki regulāri cenšas rakstīt projektus papildus finansējuma piesaistīšanai, bet kādu laiku papildus finansējums nav piesaistīts.

Vērgales pagasta muzejam ir dažādi finansējuma avoti, taču esošais finansējums nav pietiekams, lai pilnībā nodrošinātu tā darbību un attīstību. Lai uzlabotu finansiālo situāciju, muzejam nepieciešams aktīvāk piesaistīt projektus un grantus, izstrādāt efektīvas ziedojumu piesaistes stratēģijas un uzlabot finanšu plānošanu. Tas ļaus muzejam ne tikai uzturēt esošo darbību, bet arī attīstīties un uzlabot sniegtos pakalpojumus.

2.8. Muzeja prioritārie uzdevumi 2024. – 2028. gadam

1. Krājuma attīstība un saglabāšana

1.1. Krājuma papildināšana. Sistemātiski papildināt muzeja krājumu ar jauniem priekšmetiem, kas atspoguļo Vērgales pagasta vēsturi, kultūru un sabiedrisko dzīvi. Veicināt vietējo iedzīvotāju iesaisti krājuma papildināšanā, izmantojot ziedojumus, sadarbību ar vietējiem kolekcionāriem un kopienas projektus.

1.2. Krājuma digitalizācija. Turpināt krājuma digitalizāciju, lai nodrošinātu plašāku pieejamību pētniekiem un sabiedrībai, veicot vismaz 200 vienību digitalizāciju katru gadu, izmantojot Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga sistēmu un muzeja mājaslapu.

1.3. Konservācija un restaurācija. Regulāri veikt krājuma priekšmetu konservāciju un restaurāciju, piesaistot nepieciešamo finansējumu un speciālistus.

2. Izglītojošais darbs un sabiedrības iesaiste

2.1. Muzejpedagoģiskās programmas. Izstrādāt un īstenot jaunas muzejpedagoģiskās programmas, kas saistītas ar Vērgales pagasta vēsturi un kultūru, īpaši pievēršoties skolēnu un jauniešu auditorijai. Piedāvāt interaktīvas un radošas nodarbības, izmantojot modernās tehnoloģijas un inovatīvas pieejas izglītībai.

2.2. Sabiedrības pasākumi. Organizēt regulārus sabiedrības pasākumus, piemēram, tematiskas izstādes, lekcijas, meistarklases un radošās darbnīcas, lai veicinātu sabiedrības iesaisti un interesi par muzeja darbību. Iesaistīt vietējos māksliniekus, amatniekus un kultūras darbiniekus muzeja pasākumos, veidojot ciešu sadarbību ar kopienu.

2.3. Brīvprātīgo programma. Attīstīt brīvprātīgo programmu, lai iesaistītu vietējos iedzīvotājus muzeja darbībā, nodrošinot apmācības un atbalstu brīvprātīgajiem.

3. Ekspozīciju un izstāžu veidošana

3.1. Pastāvīgo ekspozīciju atjaunošana. Atjaunot un modernizēt pastāvīgās ekspozīcijas, lai tās būtu vizuāli pievilcīgas un informatīvas dažādām auditorijām, tajā skaitā ārzemju tūristiem, nodrošinot tulkojumus un interaktīvus elementus.

Izveidot jaunas ekspozīcijas, kas atspoguļo nesen atklātus vēsturiskus notikumus un jaunu pētniecisko darbu rezultātus.

3.2. Tematiskās un ceļojošās izstādes. Izstrādāt un organizēt tematiskās izstādes, kas pievēršas specifiskiem vēstures periodiem, notikumiem vai personībām, kas saistīti ar Vērgales pagastu.

Attīstīt ceļojošās izstādes, lai popularizētu Vērgales pagasta vēsturi un kultūru citās vietās, veicinot sadarbību ar citiem muzejiem un kultūras iestādēm.

4. Digitālā komunikācija un mārketing

4.1. Digitālā klātbūtne. Attīstīt muzeja sociālo mediju profilu uzturēšanu, lai regulāri informētu sabiedrību par muzeja jaunumiem, izstādēm un pasākumiem.

Tālākā nākotnē - izveidot un uzturēt muzeja blogu vai jaunumus sadaļā, kurā regulāri publicēt rakstus par muzeja darbību, vēsturi un izpētes rezultātiem.

4.2. Reklāmas kampaņas. Izstrādāt mārketinga stratēģiju, kas ietver digitālās un tradicionālās reklāmas kampaņas, lai piesaistītu plašāku auditoriju un palielinātu apmeklētāju skaitu. Sadarboties ar vietējiem tūrisma centriem, skolām un kultūras organizācijām, lai veicinātu muzeja atpazīstamību un apmeklētību.

5. Muzeja infrastruktūras un kapacitātes attīstība

5.1. Telpu uzlabošana. Veikt nepieciešamos uzlabojumus muzeja telpās, lai nodrošinātu labākus glabāšanas apstākļus krājumam un ērtāku vidi apmeklētājiem.

5.2. Personāla attīstība. Nodrošināt muzeja darbinieku profesionālo attīstību, piedāvājot apmācības un dalību konferencēs un semināros.

Paplašināt muzeja personālu, piesaistot jaunus speciālistus, kas varētu sniegt atbalstu pētniecībā, izglītības darbā un komunikācijā.

5.3. Finansējuma piesaiste. Izstrādāt projektu pieteikumus un piesaistīt finansējumu no dažādiem avotiem, tostarp valsts un Eiropas Savienības fondiem, privātajiem ziedotājiem un

sponsoriem. Veicināt ziedojumu un sadarbības partneru piesaisti, lai nodrošinātu muzeja ilgtermiņa attīstību un ilgtspēju.

3. MUZEJA VIDĒJĀ TERMIŅĀ STRATĒGISKAIS PLĀNS

3.1. Darbības programma

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Sagaidāmais rezultāts	Kvantitatīvie rādītāji	Kvalitatīvie rādītāji	Izpildes laiks
	Krājuma attīstība un saglabāšana	Sistemātiski papildināt krājumu	Palielināts krājuma apjoms, dažādība	par 100 vienībām gadā	Krājums atspoguļo Vērgales pagasta teritoriju, tās iedzīvotāju sadzīvi, tradīcijām, ievērojamiem novadniekiem	2025-2029
		Pilnveidota krājuma uzskaitē kartiņās un krājuma atrašanās vietas topogrāfijā.	Sakārtota krājuma uzskaitē un pārredzamība	500 vienības gadā	Pilnveidota krājuma uzskaitē	2025-2027
		Veikt krājuma digitalizāciju	Uzlabota pieejamība digitāliem krājumiem	200 vienības gadā	Pieejama digitāla datubāze, krājuma ievadīšana NMKK	2025-2029
		Veikt konservāciju un restaurāciju	Saglabātas un atjaunotas vēsturiskās vērtības	5 priekšmeti gadā vai pēc vajadzības un iespējām	Priekšmeti saglabāti labā stāvoklī	2025-2029
	Pētnieciskā darba attīstīšana	Veikt pētniecisko darbu par Vērgales pagastu tās teritoriju, iedzīvotājiem, tradīcijām, sadzīvi	Zinātniskā fonda veidošana	1 pētījums	Zinātniskā fonda izveidošana un papildināšana	2026-2029

	Izglītojošais darbs un sabiedrības iesaiste	Izstrādāt muzejpedagoģiskās programmas	Palielināta skolēnu un jauniešu iesaiste	2 programmas gadā	Augoša dalībnieku iesaiste un pozitīvas atsauksmes	2025, 2027, 2029
		Organizēt kultūras pasākumus, meistarklases	Palielināta sabiedrības iesaiste un muzeja atpazīstamība	5-10 pasākumi gadā	Augoša apmeklētāju iesaiste un pozitīvas atsauksmes	2025-2029
		Izveidot brīvprātīgo programmu	Palielināta vietējās kopienas iesaiste	2 – 5 brīvprātīgie gadā	Augsta brīvprātīgo apmierinātība un līdzdalība	2026
	Ekspozīciju un izstāžu veidošana	Atjaunot pastāvīgās ekspozīcijas	Modernizētas un pievilcīgas ekspozīcijas	1 atjaunota ekspozīcija gadā	Pozitīvas apmeklētāju atsauksmes, sabiedrības iesaistīšanās, līdzdalība	2025, 2027, 2029
		Izstrādāt tematiskās un ceļojošās izstādes	Palielināta muzeja atpazīstamība citviet	1-3 tematiskās izstādes gadā	Pozitīvas atsauksmes, sabiedrības līdziesaiste	2025-2029
	Digitālā komunikācija un mārketinga	Attīstīt digitālo klātbūtni	Uzlabota informācijas pieejamība un sabiedrības iesaiste	200 sociālo mediju ieraksti gadā	Augoša sekotāju bāze un iesaiste	2025-2029
		Veicināt sadarbību ar vietējām organizācijām	Palielināta muzeja redzamība un iesaiste	2 sadarbības projekti gadā	Pozitīvas sadarbības partneru atsauksmes	2026-2029
	Infrastruktūras un kapacitātes attīstība	Veikt telpu pieejamību – kāpnes no 2.stāva	Uzlabota infrastruktūra un apmeklētāju pieredze		Pozitīvas apmeklētāju atsauksmes	2026

		Piesaistīt papildu finansējumu	Nodrošināta ilgtspējīga attīstība	1 finansējuma avoti gadā	Augsta finansiālā stabilitāte	2026-2029
--	--	--------------------------------	-----------------------------------	--------------------------	-------------------------------	-----------

3.2. Sagaidāmie rezultāti

3.2.1. Kvantitatīvie rādītāji

Nr.		2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
	Krājuma darbs					
1.	Pārskata periodā inventarizēto krājuma vienību skaits	200	200	200	200	200
2.	Konservēto un restaurēto priekšmetu skaits	1	2	3	4	5
3.	Izmantoto krājuma vienību skaits	80	100	150	180	180
4.	Kopkatalogā ievadīto vienību skaits	200	200	200	200	200
5.	No krājuma deponēto vienību skaits	5	5	7	7	5
	Pētniecības darbs					
6.	Priekšmetu skaits, kuriem veikta zinātniskā inventarizācija	20	30	30	30	30
7.	Publicēto monogrāfiju/ katalogu skaits					1
	Ekspozīciju darbs					
8.	Pastāvīgo ekspozīciju skaits	3	3	3	3	3
9.	Izstāžu skaits muzejā	5	7	7	6	6
10.	Izstāžu skaits ārpus muzeja		1			1
	Darbs ar apmeklētājiem					
11.	Apmeklētāju skaits	2000	2200	2500	2500	2800
12.	Novadīto ekskursiju skaits	5	8	10	10	10
13.	Muzejpedagoģisko programmu skaits	1	2	2	3	3
14.	Aptaujāto apmeklētāju skaits	20	30	30	36	40
15.	Ekspozīcijas atvērtas apmeklētājiem (stundas gadā)	2260	2260	2260	2260	2260
16.	Muzejs pieejams ārpus regulārā darba laika stundu skaits gadā	500	600	650	650	650
	Finansējuma piesaiste					
17.	Iesniegto projektu skaits	1	2	1	2	1

3.2.2. Īstermiņa vidēja termiņa muzeja darbības plāna īstenošana:

- *Krājuma attīstība un saglabāšana.*

Kvalitāte: Nodrošināts krājuma vienību kvalitatīvs apraksts un digitalizācija, padarot informāciju pieejamu tiešsaistē.

Konservācija: Veiksmīga priekšmetu konservācija un restaurācija, saglabājot vēsturisko priekšmetu oriģinālo stāvokli.

- *Izglītojošais darbs un sabiedrības iesaiste.*

Programmas: Augstas kvalitātes un interesantas muzejpedagoģiskās programmas, kas piesaista un iesaista skolēnus un jauniešus.

Pasākumi: Radoši un izglītojoši pasākumi, kas veicina sabiedrības interesi par muzeju.

- *Ekspozīciju un izstāžu veidošana.*

Ekspozīcijas: Modernizētas un interaktīvas pastāvīgās ekspozīcijas, kas piesaista plašāku apmeklētāju loku.

Izstādes: Daudzveidīgas un tematiskas izstādes, kas atspoguļo dažādus vēstures un kultūras aspektus.

- *Digitālā komunikācija un mārketing.* Sociālie tīkli: Aktīva un iesaistoša komunikācija sociālajos tīklos, veicinot muzeja redzamību un apmeklētāju iesaisti.
- *Infrastruktūras un kapacitātes attīstība.*

Telpu uzlabošana: Veikti nepieciešamie infrastruktūras uzlabojumi, lai uzlabotu apmeklētāju pieredzi un krājuma saglabāšanas apstākļus.

Finansējuma piesaiste: Piesaistīti jauni finansējuma avoti, kas nodrošina stabilu un ilgtspējīgu muzeja darbību.

3.2.3. Ilgtermiņa vidēja termiņa muzeja darbības plāna īstenošana:

- *Krājuma attīstība un saglabāšana.*

Kvalitāte: Nodrošināts, ka visi krājuma vienības ir detalizēti aprakstītas un digitalizētas, padarot tās pieejamas starptautiskajai sabiedrībai.

Konservācija: Ievērojams skaits priekšmetu ir konservēti un restaurēti, saglabājot to vēsturisko un kultūras vērtību.

- *Izglītojošais darbs un sabiedrības iesaiste.*

Programmas: Muzejs piedāvā plašu un kvalitatīvu izglītojošo programmu klāstu, kas ir saistošas gan skolēniem, gan pieaugušajiem.

Pasākumi: Organizēti augstas kvalitātes pasākumi, kas regulāri piesaista lielu apmeklētāju skaitu un saņem pozitīvas atsauksmes.

- *Ekspozīciju un izstāžu veidošana.*

Ekspozīcijas: Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas ir pilnībā modernizētas, interaktīvas un atbilst mūsdienu muzeju standartiem.

Izstādes: Tematiskās izstādes ir augsti novērtētas un piesaista ne tikai vietējos, bet arī starptautiskos apmeklētājus.

- *Digitālā komunikācija un mārketingi.*

Sociālie tīkli: Muzeja sociālo tīklu sekotāju bāze ir ievērojami pieaugusi, un komunikācija ir efektīva un iesaistoša.

Mājaslapa: Muzeja mājaslapa ir kļuvusi par galveno informācijas avotu un ir augsti novērtēta par tās lietotājdraudzīgumu un informācijas bagātību.

- *Infrastruktūras un kapacitātes attīstība.*

Telpu uzlabošana: Veikti ievērojami infrastruktūras uzlabojumi, kas nodrošina optimālus apstākļus gan apmeklētājiem, gan krājuma saglabāšanai.

Finansējuma piesaiste: Muzejs ir izveidojis stabilu un daudzveidīgu finansējuma avotu tīklu, kas nodrošina ilgtspējīgu attīstību un darbību.

Mērķi, darbības virzieni ir veidoti vispārināti, jo šobrīd esam izpētes stadijā.

Vērgales pagasta muzejā par stratēģiskā plāna izpildi atbild muzeja vadītāja. Vidēja termiņa plāna un gada plāna izpildes gaitu uzrauga regulāri, izvērtē reizi gadā, apkopojot panāktos rezultātus plāna izpildē. Par kārtējo plāna izpildi krājuma glabātāja atskaitās regulāri, komunicējot ar muzeja vadītāju.

Vērgales pagasta muzejs organiski iekļaujas pagasta un novada kultūrvīdē, un strādājot atbilstoši muzeja misijai un izvirzītajiem mērķiem, palīdz nodrošināt sabiedrības vēlmes un vajadzības

Pielikums Nr. 1
Vērgales muzeja
Darbības un attīstības stratēģijas 2024. - 2028. gadam

VĒRGALES PAGASTA MUZEJA
KRĀJUMA DARBA POLITIKA
2024. – 2028. GADAM

Vērgales pagasta muzeja krājuma politika izstrādāta, pamatojoties uz MK noteikumiem Nr. 956 "Noteikumi par Nacionālo muzeja krājumu" no 2006. gada 21. novembra un to grozījumiem, Vērgales pagasta muzeja Nolikumu un Vērgales pagasta muzeja krājuma Noteikumiem.

Krājuma darba politika veidota, izvērtējot līdzšinējo muzeja darbu ar krājumu, apzinot nepilnības un izstrādājot darba plānu turpmākajiem 5 gadiem.

1. Krājuma veidošanas mērķis

Vērgales pagasta muzeja pastāvēšanas pamats ir tā krājums (pamatkrājums un palīgkrājums), ko veido dažādas priekšmetu grupas. Krājuma sistemātiska papildināšana, lai nodrošinātu vēstures mantojuma uzkrāšanas nepārtrauktību, ir viens no svarīgākajiem muzeja darbības aspektiem. Muzeja krājums raksturo Vērgales pagastu ar tajā ietilpstošajām apdzīvotām vietām - Vērgali, Bebi, Saraiķiem, Ziemupi un Ploci. Hronoloģiski krājums aptver laika posmu no m.ē. 5.gs. līdz mūsdienām.

Krājuma veidošanas mērķis ir saglabāt un veidot Vērgales pagasta muzeja krājumu atbilstoši muzeja nolikumā definētajai misijai - Vērgales pagasta kultūrvēsturisko vērtību vākšana no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Ar muzejiskiem līdzekļiem popularizēt pagasta vēsturi iedzīvotājiem un muzeja apmeklētājiem.

Ar vietējo iedzīvotāju atbalstu un līdzdarbību, veidot muzeju kā vietu, kas ar labām emocijām veicina sabiedrības interesi un izpratni par Vērgales pagasta materiālās un nemateriālās kultūras vērtībām.

Krājuma darba uzdevumi

- Papildināt un veidot muzeja krājumu atbilstoši muzeja misijai, balstoties uz izstrādāto krājuma politiku un krājuma komplektēšanas pamatprincipiem;
- Veikt muzeja krājuma saglabāšanu, uzskaiti, dokumentēšanu atbilstoši MK Noteikumiem par Nacionālo muzeja krājumu un Vērgales pagasta muzeja krājuma noteikumiem.
- Nodrošināt optimālus krājuma priekšmetu saglabāšanas apstākļus.

2. Krājuma satura raksturojums un izvērtējums

Vērgales pagasta muzeja krājumā, noslēdzoties 2023. gadam, ir 5008 krājuma priekšmeti, no tiem pamatkrājumā – 3301.

Muzeja krājuma priekšmeti tiek klasificēti 5 pamatgrupās pēc to funkcijas un materiāla:

1. Lietisko priekšmetu grupa;
2. Rakstisko priekšmetu grupa;
3. Audiovizuālo priekšmetu grupa;
4. Tēlojošo priekšmetu grupa;
5. Dabas priekšmetu grupa.

Pamatā krājumu veido muzeja izveidošanas brīdī muzeja īpašumā nodotie priekšmeti.

Krājums raksturo Vērgales pagastu ar tajā ietilpstošajām apdzīvotām vietām Vērgali, Bebi, Saraiķiem, Ziemupi un Ploci.

Krājums aptver sekojošas tēmas:

- a) Vērgales senvēsture;
- b) Vērgale 13. – 19. gadsimtā;
- c) Vērgale 20. gadsimta sākumā;
- d) Vērgale – neatkarīgas Latvijas valsts kontekstā;
- e) Vērgales pagasts mūsu laikmetā;
- f) Vērgales ievērojami novadnieki;
- g) Materiāli par Ploci, Ziemupi, Saraiķiem, Bebi;
- h) Vērgales pamatskola.

Muzejam ir 3 krājuma glabātuves.

Pirmajā stāvā atrodas atklātā krātuve, kurā glabājas gludināmais rullis, gludekļu kolekcija, šujmašīnas, veļas grozs, veļas gludināmie dēļi un citi priekšmeti, kas saistīti ar auduma apstrādi. Sienas skapī attiecīgos nodalījumos izvietotas tekstilijas.

Otrā stāva krātuves telpā Nr. 1 atrodas dzelzs skapji, kuros glabājas rakstiskie un lietiskie priekšmeti, fotomateriāli, trauki, neeksponējamie priekšmeti, uzskaites kartītes un pētnieciskie materiāli. Krātuves telpā Nr. 2 metāla skapjos glabājas palīgkrājums un inventārs. Telpā uz koka plauktiem glabājas lietiskie priekšmeti.

Muzeja priekšmetu saglabāšanai tiek veikti sekojoši pasākumi:

- Telpās ir nodrošināta centralizētā apkure;
- Ugunsdrošības un diennakts apsardze;
- Regulāri tiek kontrolēti glabāšanas apstākļi;
- Rakstiskie priekšmeti pakāpeniski tiek pārvietoti bezskābes aploksnēs;
- Nodalīta telpa inficēto priekšmetu apstrādei;
- Telpa jauniegūto priekšmetu apstrādei.

2.1. Krājuma papildināšanas kritēriji

Muzejs krājumu papildina, ievērojot sekojošus kritērijus:

- Atbilstība muzeja misijai, mērķiem un uzdevumiem;
- Iespēja nodrošināt atbilstošus glabāšanas apstākļus;
- Mazgabarīta priekšmeti;
- Saistība ar Vērgales pagastu – tā teritorijas un ļaužu sadzīvi, vēsturiskajām liecībām;
- Laba saglabātības pakāpe;
- Kultūrvēsturiska nozīme.

Muzejs neuzkrāj:

- lauksaimniecības tehniku;
- lielgabarīta priekšmetus;
- elektrotehniku, izņemot radioaparātus, ražotus līdz 60 gadiem, kuri jau ir muzeja krājumā;
- periodiku, daiļliteratūru, izņemot, ja tā ir saistīta ar pagasta iestādēm, personām vai nozīmīgiem notikumiem;

- sadzīves un daiļamata meistarū darinātus priekšmetus, ražotus pēc 70.gadiem, izņemot, ja tie personificēti saistībā ar pagastā bijušām iestādēm, personām vai nozīmīgiem notikumiem.

2.2. Krājuma papildināšanas metodes:

- Dāvinājumi (ziedojumi) no privātpersonām un juridiskām personām;
- Novēlējumi un mantojumi;
- Ieguvumi ekspedīcijās;
- Iegūtie krājuma priekšmeti, aktivizējot skolēnus, jauniešus un vietējos iedzīvotājus;
- Arheoloģisko izrakumu materiāli
- Krājuma esības pārbaudes laikā konstatētie neinventarizētie priekšmeti.

2.3. Krājuma komplektēšanas problēmas un risinājumi

Lai veidotu muzeja krājumu atbilstoši tā misijai un mērķiem, nepieciešams veidot krājumu, izvērtējot priekšmetu piederību pagastam, tā iedzīvotājiem, vēsturei un notikumiem, kas norisinājušies pagastā.

- Izvērtējot krājuma saturu, jāatzīst, ka pamatkrājumā vēsturiski iekļauti priekšmeti ar mazu kultūrvēsturisko vērtību, kuriem nav “stāsta”. Savukārt palīgkrājumā nekorekti iekļauti priekšmeti, kurus ar krājuma komisijas lēmumu jāiekļauj pamatkrājumā. Atsevišķi priekšmeti neatbilst muzeja misijai.
- Būtiski izvērtēt, vai jauniegūtie krājuma priekšmeti nedublē krājumā jau esošos priekšmetus.

Papildinot krājumu, jāņem vērā prioritātes krājuma papildināšanai:

- Kolekcijas vēlams papildināt saistībā ar pētniecisko tēmu izpēti, ekspozīcijas un izstāžu veidošanas vajadzībām;
- Jāpievērš uzmanība mūsdienu liecību vākšanai, piemēram, saistībā ar pagastā strādājošiem uzņēmumiem vai ievērojamiem cilvēkiem.

3. Krājuma priekšmetu konservācija un restaurācija

Muzeja budžetā uz doto brīdi nav paredzēti līdzekļi priekšmetu restaurācijai, ir iespēja piesaistīt finansējumu, piedaloties projektu konkursos. Darbu ar krājumu veic viens cilvēks – krājuma glabātāja. Pieņemot priekšmetu krājumā, tiek veikta priekšmeta sākotnējā attīrīšana un konservācija iespēju robežās.

4. Vērgales pagasta muzeja krājuma izmantošana

- Eksponešana

Krājuma priekšmeti tiem eksponēti muzeja otrā stāva telpās pastāvīgajā ekspozīcijā un muzeja pirmajā stāvā iekārtotajā atklātā krājuma telpā, kā arī ārpus muzeja, slēdzot deponējuma līgumus.

- Deponēšana

Deponējamie priekšmeti tiek izsniegti saskaņā ar Noteikumiem par Nacionālo muzeja krājumu un Vērgales pagasta muzeja krājuma Noteikumiem. 2024. gadā muzejs ir deponējis 5 priekšmetus Liepājas muzejam izvietojšanai ekspozīcijās.

- Izglītojošais darbs

Pamatkrājuma priekšmeti atrodas ekspozīcijās.

Palīgkrājuma priekšmetus izmanto muzejpedagoģijas programmās.

- Pētniecība

Muzeja krājuma priekšmeti tiek izmantoti pētniecības vajadzībām. Krājuma materiāli tiek izsniegti pētniekiem pēc iesnieguma aizpildīšanas, kurā norādīta pētāmā tēma un priekšmeta izmantošanas mērķis. Muzeja telpās iespējams iepazīties ar informāciju uzskaites kartotēkā. Informāciju par krājuma priekšmetiem var iegūt arī NMKK sistēmā, kas turpmākajos gados tiks papildināta. Muzejs piedāvā iespēju izmantot krājumu zinātnisko darbu rakstīšanai.

5. Krājuma darbā konstatētās problēmas un turpmākās prioritātes

Konstatētās problēmas:

- Nepietiekama kolekciju izpēte un krājuma apzināšana, ilgstoši strādājušo darbinieku aiziešana pensijā, nav uzkrāta rakstiska informācija pa muzeja priekšmetiem un to vēsturi;
- Nav veikta krājuma topogrāfijas sistēmas pilnīga izstrāde;
- Krājumā nav pietiekoši pētītas un krātas liecības par Vērgales muižu, tās ļaudīm;
- Esošās pastāvīgās ekspozīcijas vizuālais izskats un informācija ir morāli novecojusi;
- Nav finanšu līdzekļi priekšmetu restaurācijai.

Prioritātes

- Krājuma priekšmetu reģistrēšana Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga sistēmā;
- Veikt krājuma priekšmetu apzināšanu un izpēti;
- Turpināt krājuma komplektēšanu saskaņā ar noteiktajām prioritātēm;
- Izstrādāt topogrāfijas sistēmu, sastādīt sarakstus;
- Izvērtēt restaurējamos muzeja priekšmetus, piesaistīt finanšu līdzekļus restaurācijai.

6. Krājuma darba plāns turpmākajiem gadiem

Nr. p.k	Veicamais pasākums	Apjoms/termiņš
1.	Pārskata periodā inventarizētas krājuma vienības	70 vienības gadā
2.	Konservēto un restaurēto priekšmetu skaits	1
3.	Kopkatalogā ievadīto vienību skaits	200 vienības gadā
4.	Krājuma priekšmetu finansiālā novērtēšana	100 vienības gadā
5.	Esības pārbaudes veikšana	300 vienības gadā
6.	Topogrāfijas sistēmas izstrādes pabeigšana	2025. gads
7.	Muzeja darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana, apmeklējot kursus un seminārus	2025. - 2028. gads

7. Paredzami darba rezultāti

Nr. p.k.	Rezultāti	Apjoms
1.	Papildināts krājums ar pagasta vēstures liecībām, sastādītas krājuma uzskaites kartītes, priekšmeti novietoti krātuvēs, papildināti topogrāfijas saraksti	70 vienības gadā
2.	Konservēts/restaurēts krājuma priekšmets	1
3.	Reģistrēti krājuma priekšmeti Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā	200 vienības gadā
4.	Finansiāli novērtēti krājuma priekšmeti	100 vienības gadā
5.	Veikta krājuma priekšmetu esības pārbaude	300 vienības gadā
6.	Izstrādāta krājuma priekšmetu topogrāfijas sistēma, sastādīti saraksti	Līdz 2026. gadam
7.	Paaugstināta muzeja darbinieku kvalifikācija, apmeklējot kursus un seminārus	Visi darbinieki

Pielikums Nr. 2
Vērgales muzeja
Darbības un attīstības stratēģijas 2024. - 2028. gadam

VĒRGALES PAGASTA MUZEJA
ZINĀTNISKI PĒTNIECISKĀ DARBA POLITIKA
2025. – 2029. GADAM

levads

Pēc Dienvidkurzemes novada Vērgales pagasta muzeja Nolikuma, viena no muzeja funkcijām un uzdevumiem ir zinātniski pētnieciskais darbs, kura pamatā ir Vērgales, tās apkārtnes vēstures izpēte.

Muzeja likuma 7. pantā ir noteikts, ka muzeja ir pastāvīga un publiski pieejama institūcija, kura kalpo sabiedrībai un tās attīstībai un kura iegūst, uzkrāj, saglabā, pēta, popularizē un eksponē materiālo un nemateriālo cilvēces mantojumu un vidi, lai sekmētu pētniecību, sabiedrības izglītošanu un sniegtu sabiedrībai emocionālu baudījumu, un kuras darbība, īstenojot muzeja funkcijas, nav vērsta uz peļņas gūšanu. Pētniecība ir viena no muzeja pamatfunkcijām, kas nodrošina izglītības, interpretācijas, ilgtspējas, izklaides un zināšanu apmaiņas profesionālu pamatu. Lielākos šķēršļus rada kompetentu darbinieku neesamība un darbinieku kapacitāte. Muzejā nav pētniecības darba speciālista, pētniecību līdz šim veica muzeja krājuma glabātāja un muzeja vadītāja. Pētījuma darbs notiek, gatavojoties izstādēm muzejā, atzīmējot valstiski svarīgu notikumu gadskārtas un piemiņas dienas, arī Vērgales pagasta vai skolas rīkotajos pasākumos.

Līdz šim nepietiekamu cilvēkresursu dēļ nav regulāri veikti vērā ņemami pētniecības darbi, lai veiktu pētniecisko darbu, vēstures izpētē tiek iesaistīti skolēni. Pētniecības darbā ar informāciju labprāt palīdz pensionētie Vērgales iedzīvotāji. Bet līdz šim nav analizēti šie materiāli, kāda ir to pievienotā vērtība. Ir jāveic būtiska Muzejā esošā krājuma izpēte un informācijas papildināšana, veidojot saturīgas kolekcijas par dzīvi un cilvēkiem Vērgales pagastā.

1. Mērķi un uzdevumi

Muzeja **misija** ir Vērgales pagasta kultūrvēsturisko vērtību vākšana no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Ar muzejiskiem līdzekļiem popularizēt pagasta vēsturi iedzīvotājiem un muzeja apmeklētājiem.

Muzeja pētniecības darba **mērķis** ir attīstīt un pilnveidot Vērgales pagasta muzeja zinātniski pētniecisko darbību, nodrošinot vietējās vēstures un kultūras padziļinātu izpēti, rezultātu publicēšanu un sabiedrības informēšanu.

Veiksmīgai mērķa sasniegšanai veicamie **uzdevumi**:

- Veicināt pētniecības projektu īstenošanu, kas saistīti ar Vērgales pagasta vēsturi, kultūru un sabiedrību.
- Nodrošināt pētniecības rezultātu pieejamību plašākai sabiedrībai, izmantojot publikācijas, izstādes un digitālos resursus.
- Sadarboties ar citiem muzejiem, pētnieciskajām institūcijām un akadēmiskajām organizācijām, lai veicinātu zināšanu apmaiņu un kopīgus projektus.
- Dokumentēt aktuālas Vērgales pagasta vēstures norises.

2. Pētnieciskā darba raksturojums

Pētīts sākotnēji tiek muzeja krājums, secīgi - krājuma jaunieguvumi un tiek apzināta priekšmetu savstarpējā sasaiste.

Pētniecības darbs notiek divos virzienos: tēmu izpēte un krājuma izpēte. Primārais pētnieciskā darba virziens ir muzeja krājuma izpēte. Prioritātes pētniecības tēmām tiek noteiktas atbilstoši:

- muzeja misijai,
- tēmas aktualitātei,
- vēsturisko notikumu, gadskārtas un ievērojamu vietējās kopienas jubilejām,
- ekspozīcijai, izstādēm nepieciešamajiem materiāliem,
- muzeja apmeklētāju pastiprinātai interesei par noteikto tēmu,
- muzeja darbinieku resursiem.

Pētniecības metodes:

- Vēstures avotu analīze, izmantojot arhīvu materiālus, dokumentus, fotogrāfijas un mutvārdu vēstures intervijas.
- Lauka pētījumi, ietverot ekspedīcijas (un arheoloģiskos izrakumus), lai iegūtu jaunas vēsturiskas liecības un materiālus. Šis gan ir laikietilpīga un papildus finansējumu prasoša metode, bet ar laiku caur kādu projektu būtu labi realizēt.
- Socioloģiskās aptaujas un intervijas, lai dokumentētu vietējās kopienas dzīvesstāstus un pieredzi.

Pētnieciskā darba avoti:

- ✓ Vērgales pagasta muzeja krājums;

- ✓ Latvijas Valsts arhīva materiāli;
- ✓ ekspedīciju rezultāti;
- ✓ informācija no iedzīvotājiem;
- ✓ laikraksti, žurnāli, pieejamā informācija internetā;
- ✓ Latvijas valsts vēstures arhīva virtuālais arhīvs <http://www.lvva-raduraksti.lv/>;
- ✓ Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka <https://periodika.lndb.lv/>;
- ✓ iestāžu un organizāciju dokumenti;
- ✓ privātpersonu arhīvi;
- ✓ bibliotēku arhīvs (Latvijas Nacionālā bibliotēka, novada bibliotēkas u.c.);
- ✓ citu Latvijas muzeju krājumi (Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, Tukuma muzejs);
- ✓ valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas materiāli;
- ✓ iedzīvotāji, vēsturnieki, nozares profesionāļi.

Pētniecības darba rezultātus raksturo muzejā veidotās izstādes, muzeja speciālistu veidotie izdevumi. Šobrīd muzejā krājums ir pamatā apzināts un dokumentēts. Pētniecības darba muzejā rezultāti:

- Ekspozīcija muzejā “ Vērgale laiku lokos”, kas sniedz ieskatu pagasta vēsturē no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām;
- Piemiņas stends muzeja dibinātājam Alfredam Šnipkem;
- Ekspozīcija “Saimnieces istaba 20. gs. sākumā, darba rīki, sadzīves priekšmeti”.

Tematiskās krājuma izstādes muzejā notikušas atbilstoši mūsu valsts un pagasta nozīmīgākajām atceres dienām, aktuālajiem notikumiem un pētot sabiedrības interesi un pieprasījumu. Krājuma materiāli izmantoti Muzeju nakts pasākumos, pagasta svētkos u.c. pasākumos.

Pētniecības prioritātes

Vēstures izpēte:

- Pētīt Vērgales pagasta vēsturi no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, pievēršot uzmanību ievērojamiem notikumiem, personībām un sabiedrības attīstībai.
- Dokumentēt un analizēt Vērgales muižas kompleksa vēsturi un tās ietekmi uz vietējo sabiedrību.

Kultūras un tradīciju izpēte:

- Pētīt un dokumentēt Vērgales pagasta kultūras tradīcijas, paražas un amatniecību, lai saglabātu un popularizētu vietējās kultūrvēsturiskās vērtības.
- Izpētīt vietējo folkloru, mūziku, dejas un citus kultūras elementus, kas raksturo Vērgales pagasta identitāti.

Sabiedrības un ekonomikas attīstība:

- Pētīt Vērgales pagasta sabiedrības un ekonomikas attīstību dažādos vēstures periodos, pievēršot uzmanību sociālajām un ekonomiskajām izmaiņām.
- Dokumentēt vietējās kopienas dzīvesstāstus un atmiņas, lai veicinātu sociālo vēstures pētījumu attīstību.

Pētnieciskā darba sagaidāmie rezultāti:

- Prioritāšu izvirzīšana un secīga virzība uz to izpildi, piesaistot kompetentus speciālistus.
- Izzinošu un saturiski bagātu izstāžu, informācijas materiālu sagatavošana. Publikācijas, drukātie materiāli.
- Veidot konkurētspējīgu piedāvājumu, piedāvājot produktus un pakalpojumus, kuri veicina sabiedrības iesaisti un interesi. Izstrādāt izglītojošās programmas un nodarbības, kas balstītas uz pētniecības rezultātiem, lai veicinātu vietējo skolēnu un jauniešu izpratni par Vērgales pagasta vēsturi un kultūru.
- Piedāvāt mūžizglītības kursus un seminārus pieaugušajiem, lai veicinātu sabiedrības iesaisti un zināšanu apguvi.
- Veidot patērētāju vajadzībām adekvātu pakalpojumu konkrētā vietā, laikā un līmenī.

Pakārtotie uzdevumi resursu nostiprināšanai. Izveidot un uzturēt digitālo arhīvu, kurā glabāt un publicēt pētniecības materiālus un rezultātus.

Piesaistīt finansējumu no valsts un Eiropas Savienības fondiem, kā arī no privātiem ziedotājiem un sponsoriem, lai atbalstītu pētniecības projektus.

Pētnieciskā darbu īstenotāji un realizētāji

Pētniecisko darbu veic muzeja darbinieki – muzeja vadītāja un krājuma glabātāja. Tēmu izpēti veic atbilstoši savam profesionālajam zināšanu līmenim, vajadzības gadījumā

konsultējoties ar attiecīgās nozares speciālistiem citos muzejos, zinātniskās pētniecības iestādēs un piesaistot kultūrvēstures izpētes speciālistu.

3. Pētniecības darbā konstatētās problēmas

Darba laika un darbinieku kapacitātes trūkuma dēļ nepilnīgi pētīti dokumenti par Vērgales muižu, tās īpašnieku baronu fon Bēru dzimtu, kas iepriekšējā muzeja stratēģijā tika izvirzīta kā vien no prioritātēm. Diemžēl uz šo periodu vērā ņemamu rezultātu.

Nav uzkrāti un apkopoti zinātniski pētnieciskā darba materiāli, mērķtiecīgi veidots šāda veida krājums.

Objektīvu iemeslu dēļ nav iespēju noskaidrot informāciju par muzejā esošām fotogrāfijām un dokumentiem, tādējādi ir diezgan daudz nepilnīgu aprakstu par muzeja krājumā esošajiem priekšmetiem.

Cilvēku resursu trūkums ierobežo kvalitatīvu pētniecības darbu. Muzejā nav darbinieka ar vēsturnieka izglītību, kurš profesionāli veiktu pētniecības darbu. Vēsturiskās izpētes darba apjoma pieaugumu kavē muzeja darbinieku nepietiekamā izglītība pētniecības jomā.

Prioritātes:

- Muzeja krājuma izpēte;
- Informācijas iegūšana un apkopošana no gados vecākajiem pagasta iedzīvotājiem;
- Muzeja darbinieku kvalifikācijas celšanas kursu un semināru apmeklējumi;
- Finanšu līdzekļu piesaiste zinātniski pētnieciskā darba veikšanai;
- Sabiedrības iesaistīšana pagasta kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanā un informācijas avotu atklāšanā.

4. Darbības uzlabošanas pasākumi

Muzeja pētnieciskais darbs ir jāvirza uz krājuma papildināšanu un ekspozīcijas inovatīvu attīstīšanu. Pētniecības darba rezultāti parādāmi daudzveidīgās formās, tiek veidotas izstādes un publikācijas. Pētījumu materiāli tiek izmantoti pasākumu organizēšanā.

1.	Sakarā ar muzeja darbinieku pilnīgu maiņu nepieciešams apzināt visu pieejamo krājumu iepazīties ar tā saturu un turpināt iesāktos darbus.
2.	Apzināt un sakārtot iztrūkstošos materiālus par iedzīvotāju un uzņēmēju veikumiem.
3.	Muzeja personāla tālākizglītība.
4.	Speciālistu piesaiste pētniecības darba veikšanai.
5.	Finansējuma un sadarbības partneru piesaiste pētniecības darbu rezultātu publiskošanai.
6.	Iespēja muzeja darbiniekiem doties pieredzes apmaiņas braucienos uz citiem muzejiem.

Paredzami pētniecības darba rezultāti

1.	Veicot krājuma un citu avotu izpēti, pēc iespējas plašāk atspoguļot vēsturiski pamatotu Vērgales pagasta vēstures attēlojumu.
2.	Muzeja krājumam pievienots materiālo un nemateriālo liecību kopums par izciliem vietējās kopienas iedzīvotājiem.
3.	Iegūti jauni materiāli par sadzīves tradīcijām - kāzas, iesvētības, kristības, bēres u.c.
4.	Izveidota sadarbība ar citiem muzejiem, pētniekiem, vēsturniekiem.

Vērgales pagasta muzeja zinātniski pētnieciskā darba politika 2025.–2029. gadam virzīta uz pētniecības attīstību un rezultātu pielietošanu izglītībā, izstādēs un sabiedrības informēšanā. Šī politika veicinās vietējās vēstures un kultūras padziļinātu izpēti, nodrošinot Vērgales pagasta kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un popularizēšanu.

Pielikums Nr. 3
Vērgales muzeja
Darbības un attīstības stratēģijas 2024. - 2028. gadam

VĒRGALES PAGASTA MUZEJA
KOMUNIKĀCIJAS DARBA POLITIKA
2024. – 2028. GADAM

1. Komunikācijas politikas mērķis

Politikas mērķis ir nodrošināt efektīvu un mērķtiecīgu komunikāciju ar muzeja mērķauditoriju, veicinot muzeja darbību, piesaistot apmeklētājus un izglītojot tos par Vērgales pagasta vēsturi, muzeja krājumu, tā aktualitātēm un iesaistot tos aktivitātēs.

Lai to paveiktu ir jāveic sekojoši uzdevumi:

- Veidot sabiedrības atbalstu un pozitīvu tēlu.
- Iegūt ieinteresētus apmeklētājus dažādās vecuma grupās.
- Nodot muzeja misijas vēstījumu apmeklētājiem.
- Veicināt patriotisma jūtas par piederību savam pagastam un zemei.
- Piesaistīt daudzveidīgu mērķauditoriju muzeja aktivitātēm, iesaistot to satura veidošanā.

Tam ir jādrošina efektīva un mērķtiecīga savstarpēju komunikāciju / saziņu ar muzeja mērķauditoriju, veicinot muzeja darbību, piesaistot apmeklētājus un izglītojot tos par Vērgales pagasta vēsturi, muzeja krājumu un to, kas esam mūsdienās.

2. Mērķauditorija

Runājot par Vērgales muzeju, automātiski tiek domāts par visu Vērgales muižas kompleksu. Lai arī stratēģijā mērķauditorijas uzsvars līdz šim īpaši ir likts uz vietējiem iedzīvotājiem, ievērojami aug tūristu skaits. Vērgale atrodas pusceļā starp Liepāju un Pāvilostu, tā ir viegli sasniedzama, regulāri kursē sabiedriskais transports.

Muzeja sasniedzamā mērķauditorija:

- Vietējie iedzīvotāji;
- Skolēni un jaunieši. Primāri, Vērgales pamatskolas un pirmsskolas audzēkņi;
- Tūristi. Šai muzeja apmeklētāju grupai Vērgalē ir izteikti sezoniāls raksturs, jo pagastam nav kapacitātes piesaistīt tūristu apmeklējumus ziemā, kā tas ir pilsētās
- Ģimenes ar bērniem. Pēdējos gados pagasta demogrāfiskais stāvoklis uzlabojas, pagastā ir arvien vairāk jauno ģimeņu. Muzejs vēlas sniegt savu ieguldījumu viņu brīvā laika pavadīšanai;

- Seniori. Gadu gaitā muzeju apmeklē gan pensionāri individuāli, gan grupās. Tas ir zinošs, ieinteresēts klausītājs, kuram jāspēj piedāvāt viņam interesējošā informācija

Piedāvātie pakalpojumi:

- Muzeja apmeklējums individuāli;
- Muzeja apmeklējums, izmantojot gida pakalpojumu;
- Vērgales muižas, šobrīd Vērgales pamatskolas apmeklējums ar gidu;
- Gida pakalpojumi ekskursijās pa pagasta teritoriju, ekskursija Vērgales muižas pilī, Vērgales un Ziemupes baznīcas, dabas liegums Ziemupe;
- Telpu noma pasākumiem.

Savās telpās muzejs organizē Muzeja nakts pasākumus, atceres pēcpusdienas, tikšanos ar muzejā izstādīto izstāžu autoriem u.c. Muzejs piedalās Latvijas Piļu asociācijas rīkotajos pasākumos – Piļu akcijās, pasākumos, kas veltīti Latvijas valsts dibināšanas gadadienai, Lāčplēša dienai, 1991. gada Janvāra barikāžu atcerei, politiski represēto piemiņas brīžos muzejā un Vērgales kapsētā, pagasta svētkos, Vērgales pamatskolas absolventu salidojumos, Lieldienu un Ziemassvētku pasākumos.

Ir jāapzina un jāveic precīzāka muzeja mērķauditorijas izpēte, līdz ar to saprotot to, ko attiecīgajai auditorijai varam piedāvāt. Piedāvājums ir jāpilnveido un jādažādo, lai veicinātu cilvēku vēlmi atgriezties. Pēdējos gados, šķiet, novārtā ir palikušas ekspozīcijas, mūsdienīgs (un runa nav tikai par digitāliem risinājumiem) veids kā parādīt un izstāstīt Vērgales pagasta stāstu. Mēģinot apjaust krājumu, ir radies iespaids, ka mums daudzām lietām trūkst svarīgākais – stāsts, izcelsme, loģiskais pamatojums kāpēc tas iekļauts muzeja krājumā.

3. Komunikācijas kanāli

Digitālie kanāli:

Sociālie tīkli. Regulāri ieraksti un stāsti, veicina aktīvāku sabiedrības iesaisti un palīdz veidot atgriezenisko saiti.

- *Facebook.com* Vērgales pagasta muzejs / Izstāžu zāle, šobrīd lapai ir 19 patīk un 91 sekotājs. Tā izveidota 2024. gada februāra beigās, jo iepriekšējo lapu veidoja iepriekšēji muzeja darbinieki, kuri nepārlika administratora tiesības un neizgāja uz komunikāciju par jau esošo lapu.

- *Instagram.com/vergalesmuzejs*, konts izveidots 2023. gada 20. novembrī, tam ir 77 sekotāji. Informācija tiek likta neregulāri.

- *Informācijas lapas portālos – muzeji.lv; pilis.lv; dienvidkurzeme.travel*

Ir jādomā, vai muzejam ir nepieciešama sava *mājaslapa*. Tā būtu laba platforma lielākas pamatinformācijas saglabāšanai, bet tas prasa papildus izmaksas – izveidošanai, uzturēšanai. Risinājums varētu būt vienota Dienvidkurzemes novada muzeju mājaslapa.

Tradicionālie kanāli:

- Vizuālie materiāli (afišas, plakāti, lidlapas, brošūras) – izplatīšana vietējās sabiedriskajās vietās, uz afišu stabiem, tūrisma informācijas centros vietās.

- Vietējie mediji (avīzes, radio, TV) – informācijas sniegšana par muzeja notikumiem un aktualitātēm. Tai skaitā, dalība dažādos raidījumos.

Notikumi un pasākumi. Organizētas akcijas, lekcijas, sarunas, koncerti, kas tiešā vai netiešā veidā iesaista apmeklētājus un veicina līdzdalību.

Būtisks komunikācijas veids mūsdienās ir notikumi, pasākumi, organizētas akcijas, lekcijas, sarunas, kas tiešā vai netiešā veidā iesaista apmeklētāju, rosina līdzdarboties, piedomāt, mēģināt izprast. Vērgales pagasta muzejam ir telpa, kuru ir iespējams atvērt apmeklētājiem un kurā ir iespējama līdzrādīšana. Stāsts – saruna caur izstādēm un ekspozīcijām.

Tiešā komunikācija. Gidu pakalpojumi, ekskursijas, izstādes – personalizēta pieeja apmeklētājiem.

4. Satura veidošana un mārketinga Ekspozīcijas darba raksturojums.

Patstāvīgajā ekspozīcijā “Vērgale laiku lokos” muzejs cenšas atklāt pagasta nozīmīgākos notikumus vairāku gadsimtu garumā. Telpas otrā daļā atrodas ekspozīcija “Darba rīki”, Sadzīves priekšmeti, Saimnieces istaba 20.gs. sākumā”. Manteļskurstenis telpas vidū vizuāli nodala ekspozīcijas vienu no otras.

Muzejs ieguvis arī ēkas pirmo stāvu. Tajā izkārtota izstāžu zāle, atklātais krājums, manteļskurstenis, telpas priekšmetu apstrādei.

Ekspozīciju veidotāji ir muzeja darbinieki.

Ekspozīciju finansējuma avoti ir jaunrades darbs un piešķirtie budžeta līdzekļi.

Izstādes galvenokārt tiek rīkotas, pieaicinot bijušos un esošos Vērgales pagasta iedzīvotājus.

Ekspozīciju novērtējums.

Ekspozīcijas muzejā tiek iekārtotas, kā vienu no pamatprincipiem izvēloties, ka eksponējumam jābūt izglītojošam un jāsniedz atbildes uz interesējošiem jautājumiem pēc iespējas lielākam apmeklētāju lokam, neskatoties uz vecumu, izglītību vai sociālo stāvokli.

Šobrīd muzejā esošās ekspozīcijas novecojušas. Tās nav atjaunotas, jo notika ēkas renovācija, darba kolektīva pilnīga nomaiņa un pirms tam vairāk kā gadu muzejā krājuma glabātāja nebija vispār. Šobrīd muzejs aktualizējis muzeja misiju, atbilstoši tai tiks krāti, pētīti muzeja priekšmeti jaunas pastāvīgās ekspozīcijas izveidei.

Realitātē – mums ir telpas. Izstādes izstāžu zālē mainās, lai arī šobrīd tas nenotiek konceptuāli, bet notiek pēc principa – ir iespēja sarunāt. Ekspozīcijas nav mainījušas kopš neatminamiem laikiem (bail pat teikt, ka teju no dibināšanas), ir novecojušas un neuztveramas, jo nav ne anotācijas, ne priekšmetu apraksti (pat ne pēc nosaukumiem), tā nav uztverama bez gida, ārzemniekiem nav neviena tulkojuma.

Lai arī iepriekšējā plānošanas periodā plānošanas dokumentos kā svarīgāko ekspozīciju darba problēmu un prioritāti muzeja darbinieki uzskatīja muzeja morāli novecojušās ekspozīcijas nomaiņu. Minot, ka jāpalielina muzeja ekspozīcijas priekšmetu iesaiste muzejpedagoģiskās programmās. “Mantojumā” neviena muzejpedagoģiskā programma nav atstāta, ir priekšstats, ka to esamība ir vairāk prasme atrakstīties. Šī brīža lielākā problēma ir laika, darba resursu, zināšu un finanšu trūkums. Trūkst darbinieku, kam atbilstu kompetences, kā arī nav atbilstošas slodzes, lai spētu paveikt visas nepieciešamās, pirmkārt, nepieciešamās ārkārtas izmaiņas, otrkārt, lai veiktu padziļinātu izpēti, treškārt, to visu samaketētu. Trūkst finanšu līdzekļu realizācijas darbiem.

Tāpat tika plānota ekspozīcijas veidošana pēc ekspozīcijas telpas rekonstrukcijas. Plānotais termiņš – 2022. gads. Paredzētas izstādes atbilstoši valstī un pagastā nozīmīgiem

atceres pasākumiem vai svētkiem. No plānotā nav paveikts nekas vērā ņemams vai pamanāms. Rekonstrukcija nav veikta un nav skaidrs kā tā būtu plānota, ir uzsākta vitrīnu demontāža un aizvietošana ar laminētām skaidu plāksnēm, bet risinājums vai nu nav pārdomāts, vai veikts līdz galam un šobrīd nav saprotams.

Ir bijuši interesanti tematiski risinājumi kovidlaikā, kad tematiskas izstādes (dažādu vēsturisku liecību kopijas) tika izvietotas pie veikala.

Prioritātes satura veidošanai:

- Jaunu izstāžu veidošana, kas saistošas dažādām auditorijām.
- Stāstu dokumentēšana un publicēšana, kas saistīti ar Vērgales pagasta vēsturi.
- Regulāra blogu un rakstu publicēšana muzeja mājaslapā par muzeja darbību un izpētes rezultātiem.

Mārketinga.

Izstrādāt un īstenot mārketinga stratēģiju, kas ietver gan digitālās, gan tradicionālās reklāmas kampaņas.

Muzeja piedāvājums un pakalpojumi.

Muzejs piedāvā:

- bezmaksas muzeja ekspozīcijas apskati un ekskursijas – bērnudārza audzēkņiem, Vērgales pamatskolas audzēkņiem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, bērnu namu audzēkņiem;
- bezmaksas informāciju no muzeja krājumiem, muzeja darbiniekiem;
- Muzeja apmeklējumu noteiktā darba laikā, pārējā laikā jebkurā brīdī muzeja apmeklējums iespējams ar iepriekšēju pieteikšanos. Šobrīd muzeja publiskais darba laiks ir diezgan īss, kas neveicina pieejamību sabiedrībai, bet nav iespējams lielāks, jo trūkst kapacitātes;
- Gida pakalpojumiem un muzeja apmeklētājiem informācija tiek piedāvāta latviešu, krievu vai angļu valodā;
- Informācija muzeja ekspozīcijā paralēli sniegta svešvalodā. Šis gan šobrīd neatbilst patiesībai.

Maksas pakalpojumi

- Ieejas maksa muzejā;
- Maksa par gida pakalpojumiem.

Sadarboties ar vietējiem tūrisma centriem, skolām un kultūras organizācijām, lai veicinātu muzeja atpazīstamību un apmeklētību.

Vīzija - aktīvs, sociāli atbildīgs, iesaistošs, interesants muzeju, kura saturu veido ne tikai stāsti, nostāsti, bet arī sabiedrības līdziesaistīšanās un jaunieši. Lai risinātu problēmu ar nepietiekamajiem cilvēkresursiem, vismaz vasaras sezonā risinājums būtu caur skolēnu vasaras nodarbinātības projektu piesaistīti papildspēki, arī tas ir saistīts ar finansēm, kur muzejam nav, tomēr tiek veiktas pārrunas ar pārvaldi, lai kādu no jauniešiem atvēl muzejam.

Paredzami darba rezultāti:

- Vērgales pagasta kā sakoptākā pagasta pozitīva tēla uzturēšana, sniedzot savu ieguldījumu pagasta kultūrvides un iedzīvotāju izglītības līmeņa paaugstināšanā, iedzīvinot muzeja misiju ikdienas darbā;
- Veidot muzeja un vietas atpazīstamību;
- Uzlabots muzeja darbs, sniedzot informāciju par sevi attālināti;
- Palielinās muzeja apmeklētāju skaits.

5. Prioritātes un uzdevumi

5.1. Digitālā klātbūtne. Palielināt aktivitāti sociālajos tīklos, nodrošinot regulārus ierakstus un interaktīvas aktivitātes.

5.2. Izglītojošās programmas. Izstrādāt jaunas muzejpedagoģiskās programmas un nodarbības, kas piesaista skolēnus un jauniešus, kā arī piedāvāt mūžizglītības kursus vai prasmju pilnveidošanu pieaugušajiem.

Piedāvāt interaktīvas un radošas nodarbības, izmantojot modernas tehnoloģijas un inovatīvas pieejas.

5.3. Pasākumi. Organizēt regulārus pasākumus, piemēram, tematiskas izstādes, lekcijas, meistarklases un radošās darbnīcas. Iesaistīt vietējos māksliniekus, amatniekus un kultūras darbiniekus muzeja pasākumos.

5.4. Brīvprātīgo programma. Attīstīt brīvprātīgo programmu, lai iesaistītu vietējos iedzīvotājus muzeja darbībā.

5.5. Finansējuma piesaiste. Izstrādāt projektu pieteikumus un piesaistīt finansējumu no dažādiem avotiem.

Izstrādājot komunikācijas darba politiku ir jāņem vērā cilvēkresursi, reālās iespējas. Lai arī mazajos muzejos vadītājs (patiesībā ikviens darbinieks) ir universālais kareivis, nav iespējams prasīt no vadītāja, kas strādā nepilnu slodzi, lai tiek nodrošināts administratīvais darbs, organizatoriskais, reklāmas un sabiedrisko attiecību (ieskaitot dizainu veidošanas) darbs un pa vidu tam visam vēl tiek vadītas muzejpedagoģiskās programmas, izstrādātas (no pētniecības līdz realizācijai, kad vari likt pie sienas) izstādes un ekspozīcijas, uzņemts un veidots krājums un noteikti vēl kaut ko aizmirsu, ja viss tas ir “ielaiests” un principā tiek sākts no sākuma. Tas viss var strādāt tikai pie labām iestrādēm.

Viens no šī brīža **mērķiem** ir saprast kā mēs kā muzejs komunicējam, kāda ir mūsu balss, runas stils, vizuālo materiālu stils. Tāpat arī muzeja saturam ir jāatbilst saturam, ko mēs rādām uz āru. Mums ir jāattīstās un jāpilnveidojas iekšienē.

Problēmu risinājumi:

- Palielināt muzeja darba laiku, nodrošinot lielāku pieejamību sabiedrībai.
- Izstrādāt risinājumus finansējuma piesaistei, lai nodrošinātu nepieciešamos resursus muzeja attīstībai un uzturēšanai.
- Nodrošināt regulāru atgriezenisko saiti no apmeklētājiem, lai nepārtraukti uzlabotu muzeja piedāvājumu un komunikācijas stratēģijas.
- Veicināt muzeja darbību caur efektīvu administratīvo un organizatorisko atbalstu, lai nodrošinātu muzeja vadītājam un personālam nepieciešamos resursus un apmācības.

6. Izpildes plāns

2025. gads:

- Veidot regulāru sociālo mediju klātbūtni, sākot ar iknedēļas ierakstiem un stāstiem;
- Izstrādāt un piedāvāt vismaz divas jaunas muzejpedagoģiskās programmas;
- Rīkot vismaz četrus pasākumus gadā.

2026. gads:

- Palielināt sociālo mediju aktivitāti, iekļaujot interaktīvus konkursus un tiešraides pasākumus;
- Paplašināt izglītojošo programmu klāstu, iekļaujot digitālās tehnoloģijas;
- Organizēt vismaz sešus pasākumus gadā.

2027. gads:

- Modernizēt un pilnveidot / mainīt muzeja pastāvīgās ekspozīcijas, nodrošinot interaktīvus elementus un svešvalodu tulkojumus;
- Veidot ceļojošās izstādes un sadarboties ar citiem muzejiem;
- Palielināt izglītojošo programmu dalībnieku skaitu, izmantojot mārketinga kampaņas skolās un vietējās kopienās.

2028. gads:

- Veicināt muzeja starptautisko atpazīstamību, piedaloties starptautiskas mācībās;
- Nodrošināt regulāras brīvprātīgo apmācības un iesaisti muzeja darbībā;
- Rīkot vismaz astoņus pasākumus gadā.

2029. gads:

- Rīkot vismaz desmit pasākumus gadā;
- Attīstīta komunikācija sociālajos tīklos.

Muzeja vadītāja

Daina Vanaga